

Planeringsstrategi

Antagen av kommunfullmäktige den 29 september 2022

Dokumenttyp: Strategi
Diarienummer: KS 2022/383
Giltighetstid: Tills vidare
Dokumentansvarig: Bygg- och miljöchef

Planeringsstrategi Ragunda kommun

Underlag till arbete med en ny översiktsplan

Antagen av kommunfullmäktige 29 september 2022

Innehållsförteckning

Planeringsstrategi Ragunda kommun	1
1. Bakgrund och syfte.....	3
1.1 En utvecklad översiktsplanering.....	3
1.2 Nationell ÖP-modell.....	4
2. Ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet.....	5
2.1 Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning	5
2.1.1 Plan- och bygglagen (2010:900)	5
2.1.2 Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.....	6
2.1.3 Barnkonventionen	7
2.1.4 Översyn av strandskydd.....	7
2.1.5 Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader.....	8
2.1.6 Kulturmiljölag (1988:950)	9
2.1.7 Miljöbalken (1998:808) nytt sjätte kapitel.....	9
2.1.8 Riksintressen.....	10
2.1.9 Miljö kvalitetsnormer.....	10
2.2 Nationella och regionala mål och strategier.....	12
2.2.1 Agenda 2030	12
2.2.2 Gestaltad livsmiljö.....	12
2.2.3 Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad	13
2.2.4 Nationell strategi för klimatanpassning	14
2.2.6 Åtgärdsprogram inom miljömål.....	15
2.2.7 Fossilbränslefritt 2030 Jämtlands län	16
3. Ragunda kommuns strategiska planer och dokument	16

3.1 Genomgång av kommunens översiktsplan.....	16
3.1.1 Ragunda översiktsplan (2006)	18
3.1.2 Vindkraft i Ragunda (2009)	19
3.1.3 LIS-områden i Ragunda (2013).....	20
3.1.4 Områdesplan för Hammarstrand (1978).....	21
3.1.5 Områdesplan för Stugun (1981)	25
3.1.6 Områdesplan för Kullsta fritidsområde (1982)	28
3.1.7 Områdesplan för Pålgård och Gevåg (1982)	28
3.1.8 Områdesplan för Döda fallet (1982).....	30
3.1.9 Områdesplan för Bispgården (1983).....	31
3.1.10 Områdesplan för Ammeråns dalgång (1989).....	32
3.2 Sammanfattande översikt	33
3.3 Övriga planer och strategier.....	42
3.3.1 Kulturmiljöprogram för Ragunda kommun	42
3.3.2 Program för näringsliv och utveckling i Ragunda kommun.....	42
3.3.3 Avfallsplan	43
3.3.4 Framtidens skolverksamhet.....	44
3.3.5 Förstudie persontrafik med tåg Umeå-Sollefteå-Östersund.....	44
4. Fortsatt översiktsplanearbete.....	45
4.1 Organisation.....	49
4.2 Rollbeskrivning och ansvarsfördelning	50
4.3 Preliminär tidplan	51
4.4 Rutin för uppföljning.....	52
5. Referenser och medverkande	52

1. Bakgrund och syfte

En översiktsplan utgör ett viktigt strategiskt styrdokument, då den anger kommunens inriktning för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön liksom grunddragen för den avsedda användningen av mark- och vattenområden inom hela kommunens yta. Översiktsplanen ska redovisa hur hänsyn tas till allmänna intressen vid beslut om mark- och vattenområden samt hur riksintressen ska tillgodoses och avvägas mot lokala intressen. Vidare ska det av översiktsplanen framgå hur kommunen avser att tillgodose behovet av bostäder, hur miljö kvalitetsnormer följs samt redovisning över områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Av översiktsplanen ska det även framgå hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna relevanta nationella och regionala mål, planer och program, samt mellankommunala frågor, som har betydelse för en hållbar utveckling i kommunen. Planen ska vara vägledande för beslut om hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras samt redovisa kommunens syn på klimatrelaterade risker för byggda miljön.

Ragunda kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 26 mars 2006. Som grund för översiktsplanen finns ett antal avgränsade områdesplaner från 1970–80-talet. Två tematiska tillägg i form av Vindkraft i Ragunda kommun, antagen 2009, och Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS områden i Ragunda kommun, antagen 2013, kompletterar den kommunomfattande översiktsplanen.

1.1 En utvecklad översiktsplanering

Sedan 1 april 2020 finns nya bestämmelser om översiktsplanering i tredje kapitlet i plan- och bygglagen (PBL, SFS 2010:900). De nya ändringarna följer av proposition 2019/20:52 En utvecklad översiktsplanering (Finansdepartementet, 2019). De nya bestämmelserna syftar till att säkerställa en bättre kontinuitet i kommunernas översiktsplanering och att översiktsplanen i högre utsträckning ska underlätta för samhällsbyggnadsprocessens efterföljande skeden, exempelvis vid detaljplanering och bygglovsprövning. Enligt prop. 2019/20:52 ska översiktsplaner som har antagits före den 1 januari 2004, upphöra att gälla vid utgången av 2025. Det ska även gälla i de fall kommunen efter den 1 januari 2004 i en kommunomfattande översiktsplan har förklarat att en sådan äldre fördjupning ska anses utgöra en del av den kommunomfattande planen. För Ragunda kommuns del innebär detta att kommunens samtliga äldre områdesplaner upphör att gälla vid utgången av år 2025.

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen (3 kap. 1 § PBL). Att översiktsplanen är aktuell har stor betydelse för att planen ska kunna underlätta efterföljande planering och prövning. Om översiktsplanen bedöms vara inaktuell, behöver kommunen påbörja arbete med att ta fram en ny översiktsplan. Enligt plan- och bygglagen ska varje kommun aktualitetspröva sin översiktsplan en gång varje mandatperiod. I regeringens proposition framgår att många kommuner har en bristande kontinuitet i översiktsplaneringen, bland annat genom att aktualitetsprövningen inte sker i den omfattning som anges i plan- och bygglagen.

Mot denna bakgrund har utredningen föreslagit att aktualitetsprövningen ersätts med krav om att kommunfullmäktige i stället ska ta fram en planeringsstrategi varje mandatperiod. Framtagande av en planeringsstrategi är en förutsättning för att en översiktsplan ska anses kunna vara aktuell. Det är kommunfullmäktige som antar planeringsstrategin.

Ragunda kommuns nuvarande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2006. Sedan översiktsplanen antogs har därefter ingen prövning av översiktsplanens aktualitet genomförts, varpå kommunen avser upprätta en planeringsstrategi som grund för en kontinuerlig översiktsplanering i enlighet med de nya kraven i PBL.

I planeringsstrategin ska kommunen dels ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, dels kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen och bedöms i vilken utsträckning planen anses vara aktuell i förhållande till de krav som uttrycks i 3 kap. 3 §, 4 § samt 5 § 1 och 2 p. PBL.

1.2 Nationell ÖP-modell

Regeringen har beslutat om en digitaliseringsstrategi med visionen ett hållbart digitaliserat Sverige. I strategin finns en målbild kring en obruten digital samhällsbyggnadsprocess vilket skapar nytta för allmänhet, näringsliv och inte minst alla aktörer som är verksamma i samhällsbyggnadsprocessen. En digital översiktsplan utgör en viktig grund i en digital samhällsbyggnadsprocess.

Boverket har tagit fram ett förslag till nationell ÖP-modell som omfattar hur översiktsplanens kart- och textredovisning kan struktureras utifrån nu gällande krav. Avsikten är att modellen ska vara så flexibel att den går att använda för olika kommuner och nivåer på den översiktliga planeringen. Förslaget till ÖP-modell bygger på tre grundläggande delar. Det handlar för det första om en utvecklingsstrategi, för det andra om en karta där den avsedda användningen av mark och vatten redovisas och för det tredje om en så kallad hänsynskarta som

visar områden med särskilda kvaliteter eller andra förhållanden till vilka hänsyn bör tas till vid detaljplanering och bygglovsprövning med mera. Modellen omfattar således en, för samtliga svenska kommuner, gemensam struktur och en begreppsapparat som kan förenkla både presentation och granskning av översiktsplanen (Boverket, 2020).

Enligt regeringens proposition (2019/20:52) bör Boverkets förslag till ÖP-modell vara utgångspunkt för utvecklade krav på översiktsplanens innehåll. I övrigt föreslår utredningen att en plattform för att tillhandahålla översiktsplaner nationellt bör utvecklas i samverkan med att Boverket tar fram en standard för digitala översiktsplaner. När ett beslut om att anta eller ändra en översiktsplan har fått laga kraft, ska kommunen enligt 3 kap. 19 a § PBL hålla översiktsplanen tillgänglig på kommunens webbplats.

Ragunda kommun strävar efter att göra hela översiktsplanen digital. Då kommunens översiktsplan består av flera olika dokument är ambitionen att, i samband med att ett nytt översiktplanearbete påbörjas, göra denna digital och inkorporera aktuella delar av samtliga översiktsplannedokument till ett gemensamt sådant. Med ett samlat översiktsplannedokument bedömer kommunen att översiktsplanen blir enklare att tillämpa för efterföljande planering och bygglov. Digitaliseringen avser i huvudsak ske enligt Boverkets modell för digitalisering av översiktsplanen. I och med antagandet av denna planeringsstrategi beslutar Ragundas kommunfullmäktige om en kontinuerlig digital översiktsplanering i Ragunda kommun.

2. Ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet

Nedan följer redovisning av övergripande förändringar med hänsyn till översiktsplanens aktualitet, sedan den antogs år 2006.

2.1 Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning

Efter att Ragunda kommuns översiktsplan antogs har det tillkommit ny lagstiftning som behöver tas hänsyn till. Här beskrivs kortfattat ett antal förändringar i svensk lagstiftning, med direkt bäring på kommunens översiktsplan.

2.1.1 Plan- och bygglagen (2010:900)

Den förra översiktsplanen togs fram utifrån en äldre plan- och bygglag (1987:10). Den 2 maj 2011 trädde den nya plan- och bygglagen i kraft. Nya bestämmelser, sedan den förra plan- och bygglagen, innebär att en större hänsyn ska tas till både miljö- och klimataspekter i planeringen. En ytterligare skillnad från den tidigare

plan- och bygglagen är att en översiktsplans strategiska funktion har stärkts liksom kravet på aktualitetsprövning under varje mandatperiod.

Av 3 kap. 3 § PBL framgår, enligt lag om ändring (Lag 2020:76), att kommunen i sin översiktsplan ska redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå i en karta. Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Enligt 3 kap. 4 § ska kommunen i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. PBL kan ha en väsentlig betydelse för sådana beslut som avses i hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (PBL, SFS 1998:808) ska alltid redovisas. Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att riksintressen ska tillgodoses, gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas, och förhållanden av väsentlig betydelse i övrigt bör beaktas.

Enligt 3 kap. 5 § ska av översiktsplanen även framgå hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder, hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen, utpekande av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken, kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra, om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, samt sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Översiktsplaner antagna före den 1 januari 2004 ska upphöra att gälla vid utgången av 2025. Även en översiktsplan som har antagits den 1 januari 2004 eller senare, men före den 1 april 2020, ska upphöra att gälla vid utgången av 2025, i den del planen innehåller en sådan ändring som avser att en översiktsplan ändras för en viss del av kommunen och där ändringen ursprungligen har antagits före den 1 januari 2004 (Lag 2020:76).

2.1.2 Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Den 1 januari 2014 ändrades lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar med att varje kommun, med riktlinjer, ska planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Ändringarna innebär att innehållet i, och processen för att ta fram kommunala riktlinjer för bostadsförsörjningen preciseras. Nytt är att kommunerna

i riktlinjerna ska redovisa hur hänsyn har tagits till relevanta nationella och regionala mål samt planer och program av betydelse för bostadsförsörjningen. Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet förs in i plan- och bygglagen, som ett allmänt intresse som kommunerna ska främja bland annat vid planläggning.

Länsstyrelsen i Jämtlands län (2021) har tagit fram bostadsmarknadsanalys som ger en övergripande lägesbild över bostadsmarknaden i Jämtlands län. Analysen utgör ett stöd i kommunens arbete med bostadsförsörjning.

2.1.3 Barnkonventionen

Den 1 januari 2020 blev FN:s konvention om barns rättigheter svensk lag. Det innebär att barns enskilda rättigheter ska tillgodoses. I riksdagens strategi för att förverkliga barnkonventionen (prop. 1997/98:182) ställs tydliga krav på kommunerna att utveckla barns och ungdomars inflytande och delaktighet i samhällsplanering samt tydliggöra barnperspektivet i det kommunala arbetet (Socialdepartementet, 1998). Kommunens fysiska planering styrs genom plan- och bygglagen som vilar på principen om medborgarinflytande och människors delaktighet i samhällsutvecklingen. Alla ska ha möjlighet till insyn och påverkan oavsett social tillhörighet, etnisk bakgrund, kön eller ålder (Länsstyrelsen i Västra Götaland län, 2009).

Barns livschanser kan förbättras av att växa upp i en god bebyggd miljö och på motsvarande sätt försämrats av att växa upp i en bristfällig sådan. Att barn och unga har tillgång till de miljöer de behöver för sin utveckling är därför av största vikt. Det krävs ett inkluderande arbete där barn och unga ges utrymme och inflytande. Barns och ungas bästa bör komma i främsta rummet vid beslut om den gestaltade livsmiljön som rör dem (Kulturdepartementet, 2018). Kommunerna har genom sitt planmonopol en särskild uppgift att fylla för att barnkonventionen införlivas i samhällsplaneringen. Plan- och bygglagen gör ingen skillnad mellan barn och vuxna utan alla ska ha samma rätt att lämna sina synpunkter.

2.1.4 Översyn av strandskydd

År 2009 infördes bestämmelser i strandskyddslagstiftningen som gjorde det möjligt för kommuner att, i översiktsplanen, redovisa områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (så kallade LIS-områden). Översiktsplanens redovisning ska vara vägledande när dispenser och upphävanden av strandskyddet prövas. För LIS-områden gäller vissa lättnader i strandskyddet, med syfte att främja utveckling i landsbygdsområden med god tillgång till stränder med lågt exploateringsstryck.

År 2020 utkom den statliga utredningen Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78) som föreslår författningsändringar och åtgärder som medför att strandskyddet görs om i grunden och gör det enklare att bygga strandnära i landsbygdsområden. Ändringarna syftar till att förbättra förutsättningarna för bostäder, service och näringsverksamhet främst för småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i områden med lågt exploateringsstryck.

Förslag till ändringar innebär att strandskyddet upphävs vid sjöar som är mindre än en hektar och vattendrag som är smalare än två meter och i stället ska en zon för fri passage gälla för att bevara allmänhetens tillgång till strandområden och samtidigt behålla goda livsvillkor för djur- och växtliv. Strandskydd upphör även att gälla vid insjöar eller vattendrag som har anlagts eller restaurerats i syfte att minska näringsbelastningen på den lokala vattenmiljön, genomföra en klimatanpassningsåtgärd, eller för att skapa bättre förutsättningar för djur- och växtlivet.

I regeringens beslutade lagrådsremiss föreslås en ny typ av områden (så kallade strandnära utvecklingsområden), med fler möjligheter till dispens från strandskyddet i landsbygder och i små tätorter, vilket ska ersätta dagens LIS-system. Strandnära utvecklingsområden kan användas i hela landet där det råder god tillgång till obebyggt strandskyddat område och lågt bebyggelsestryck samt där området inte är av särskild betydelse för något av strandskyddets syften. Genom att kommunerna får fler och större möjligheter att utveckla och bygga strandnära, bedöms det lokala inflytandet stärkas. Kommuner kan direkt använda reglerna för strandutvecklingsområden, som tillåter både bostadshus och småskalig verksamhet.

Att ett område har pekats ut som lämpligt för landsbygdsutveckling i strandnära läge i översiktsplanen, innebär att detta även utgör ett strandnära utvecklingsområde. Att området uppfyller dessa kriterier behöver dock prövas i varje enskilt fall. Kommunerna kommer fortsättningsvis att ha möjlighet att redovisa strandnära utvecklingsområden i sina översiktsplaner, på samma sätt som med dagens LIS-områden, och besluta om upphävande av och dispens från strandskyddet inom dessa områden (Miljödepartementet, 2020).

Lagändringarna avses i huvudsak träda i kraft 1 juli 2022.

2.1.5 Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader

Trafikbullerförordningen, med ändring (SFS 2017:359), omfattar krav vid nybyggnation om att trafikbuller från spårtrafik och vägar inte bör överskrida 60

dBa ekvivalent ljudnivå vid en bostadsfastighets fasad (max 65 dBa för en bostad om högst 35 m²) och 50 dBa ekvivalent ljudnivå samt 70 dBa maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

Buller från civila flygplatser bör inte överskrida 55 dBa FBN och 70 dBa maximal ljudnivå från flygtrafik vid en bostadsbyggnads fasad.

2.1.6 Kulturmiljölag (1988:950)

En reviderad kulturmiljölag (1988:950) trädde i kraft den 1 januari 2014, vilken utgör en översyn av den tidigare kulturminneslagen. En av den nya lagens viktigaste förändringar gäller fornlämningar. Det är viktigt att fornlämningar beaktas i tidiga skeden av planering och byggande. Med fördel kan därför underlag till översiktsplanen tas fram som redovisar fornlämningsfrekvensen för olika kommundelar och visa hur stor andel av olika typer av fornlämningar som finns kvar. Att ha tillgång till sådan information möjliggör en värdering av fornlämningen i sitt sammanhang och som en resurs inför planerade förändringar. Översiktsplanen kan utgöra ett komplement vid värdering av fornlämningar i sina sammanhang och deras betydelse för den långsiktiga utvecklingen av landskaps- och bebyggelsestrukturen.

2.1.7 Miljöbalken (1998:808) nytt sjätte kapitel

Den 1 januari 2018 började ett nytt sjätte kapitel i miljöbalken att gälla. Ändringarna innebär mindre förändringar avseende miljöbedömning av planer som upprättas enligt plan- och bygglagen. En kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Syftet är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. En översiktsplan kan normalt antas medföra betydande miljöpåverkan vilket innebär att en strategisk miljöbedömning ska göras-

Vid en strategisk miljöbedömning ska kommunen:

- Samråda om hur omfattningen av och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas, i form av ett avgränsningssamråd med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.
- Ta fram en miljökonsekvensbeskrivning.
- Ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan

- Ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivning och inkomna synpunkter innan antagande.

2.1.8 Riksintressen

Sametinget beslutade den 16 juni 2009 och den 7 oktober 2014 om områden av riksintresse för rennäringen för vissa samebyar som berör Ragunda kommun (Ohredahke, Jiingevaerie, Jonevaerie och Raedtievaerie samebyar).

Översiktsplanen behöver uppdateras med de utpekade områdena av riksintresse för rennäring och redovisa dessa i karta. I översiktsplanen bör även kommunens ställningstagande till de utpekade riksintresseområdena presenteras.

Riksintresse energiproduktion – vindbruk har reviderats av Energimyndigheten år 2013. Ragunda kommun berörs av olika utpekade områden som är av riksintresse för vindbruk. Då tillägget till översiktsplanen, Vindkraft i Ragunda kommun, har antagits före Energimyndighetens senaste uppdatering måste översiktsplanen redovisa en uppdaterat bild av områden som är av riksintresse för vindbruk samt kommunens ställningstagande i frågan.

Trafikverket antog i augusti 2020 nya kriterier för vilka anläggningar som bedöms vara av riksintresse för kommunikationer. Under våren 2022 bedömer Trafikverket att ett uppdaterat utpekande kommer att kunna beslutas och publiceras.

2.1.9 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer för luft har reviderats ett antal gånger sedan antagandet av kommunens översiktsplan och har kompletterats med ytterligare normer för partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nicken och bens(a)pyren. I det fall det finns risk för att någon miljökvalitetsnorm för luft överskrids bör det av översiktsplanen framgå inom vilka områden detta kan ske.

EU:s vattendirektiv (2000/60/EG) har tagits fram av EU med syfte att skydda och förbättra EU:s alla vatten och för att skapa en enhetlig förvaltning av medlemsländernas vatten. I Sverige har vattendirektivet införts i svensk lagstiftning genom miljöbalkens femte kapitel och Vattenförvaltningsförordning (2004:660). År 2009 antogs miljökvalitetsnormer för yt- och grundvattenförekomster, vilka ska redovisas i kommunernas översiktsplaner. I december 2021 beslutades om nya miljökvalitetsnormer för vatten.

Det är vattenmyndigheterna som bedömer grund- och ytvattenstatus i Sverige. Statusklassificeringen ligger till grund för bestämmandet av miljökvalitetsnorm för varje vattenförekomst. Miljökvalitetsnormen anger målet med arbetet för varje

vattenförekomst, vilken status vattnet ska ha i framtiden och när ska målet vara uppnått. Utifrån nuläget och vad som behövs för att förbättra vattnet beslutar vattendelegationerna vilka miljökvalitetsnormer som gäller.

Statusklassning Nuläge

Åtgärdsbehov Vad behöver vi göra?

Miljökvalitetsnorm Målet: Vilken status, när?

Miljökvalitetsnormerna syftar till att säkra Sveriges vattenkvalitet. Illustration: Vattenmyndigheterna.

Enligt 5 kap. 4 § miljöbalken får en kommun inte tillåta att en verksamhet eller en åtgärd påbörjas eller ändras om detta, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. Förbudet att vattenkvaliteten inte får försämras har även tydliggjorts i den så kallade Weserdomen, som innebär att det endast räcker med en försämring av en kvalitetsfaktor för att en försämring av status ska ha skett.

I både vattenmyndigheternas nuvarande åtgärdsprogram från 2016–2021 som förlängts samt det nya åtgärdsprogrammet som håller på att prövas av regeringen finns ett antal åtgärder som riktar sig till kommunernas översiktsplanering. Bland annat finns åtgärder i nuvarande åtgärdsprogram om att säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen, upprätta och utveckla vatten- och avloppsvattenplaner för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas och hur dagvatten ska hanteras inom kommunen avseende kvantitet och kvalitet. Förslag till nytt åtgärdsprogram innebär ytterligare åtgärder för en kommuns översiktsplan, då exempelvis förvaltningsövergripande vattenplanering utifrån ett avrinningsområdesperspektiv ska tas fram.

Vidare kommer den regionala vattenförsörjningsplanen från 2015 och de prioriterade förekomsterna för dricksvattenförsörjning att revideras under 2022.

Miljökvalitetsnormer för buller omfattar omgivningsbuller från större vägar, järnvägar och flygplatser i hela Sverige. I förordningen om omgivningsbuller

(2004:675) ställs krav på att Trafikverket och kommuner med mer än 100 000 invånare ska kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram vart femte år. Trots att Ragunda kommun inte berörs direkt av miljökvalitetsnormer för buller, eftersträvar kommunen en begränsning av buller, vilket bland annat styrs av de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

2.2 Nationella och regionala mål och strategier

Sedan antagande av Ragunda kommuns översiktsplan har ett flertal nationella samt regionala mål och strategier tillkommit som hänsyn behöver tas till. Här beskrivs kortfattat ett antal av dessa, med direkt bäring på kommunens översiktsplan.

2.2.1 Agenda 2030

År 2015 antog FN Agenda 2030 för hållbar utveckling. Syftet med Agenda 2030 är att balansera en ekonomisk, miljömässig och social hållbar utveckling med 17 globala mål inom flera olika områden till år 2030. Regeringskansliet (2021) anger Sveriges genomförande av Agenda 2030 för hållbar utveckling. Grundläggande för genomförandet av Agenda 2030 är ett brett ägarskap bland alla aktörer i samhället. I kommuners grunduppdrag ingår samhällsplanering som direkt eller indirekt bedöms kunna omsättas i praktisk handling av Agenda 2030 på lokal nivå. Översiktsplanen ses i detta sammanhang vara ett lämpligt strategiskt dokument för hur en kommun integrerar Agenda 2030 på lokal nivå.

Ragunda kommun deltar sedan tidigare i Glokala Sverige, vilket är ett kommunikations- och utbildningsprojekt som syftar till att stärka kunskap och engagemang för Agenda 2030 bland politiker och tjänstepersoner i kommuner och regioner.

2.2.2 Gestaltad livsmiljö

I propositionen Politik för gestaltad livsmiljö (Kulturdepartementet, 2018) tas ett helhetsgrepp om arbetet med den gestaltade livsmiljön. Propositionen utgör samtidigt en samlad nationell arkitekturpolicy. Ambitionen är ett samhällsbygge som sätter människan i centrum, där fler ska få leva och bo i inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara miljöer.

Nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitiken är att arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Detta ska uppnås genom att:

- Hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden.

- Kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids.
- Det offentliga agerar förebildligt.
- Estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas.
- Miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla.
- Samarbete och samverkan utvecklas, inom landet och internationellt.

2.2.3 Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad

I januari 2021 presenterade Energimyndigheten och Naturvårdsverket en nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad (Energimyndigheten & Naturvårdsverket, 2021). Strategin, som endast omfattar landbaserad vindkraft, innehåller en regional fördelning av ett nationellt utbyggnadsbehov och ett nationellt planeringsunderlag. I strategin föreslås att länsstyrelserna får i uppdrag att ta fram regionala planeringsunderlag för vindkraft, baserat på det nationella underlaget, som i sin tur ska ge stöd för kommunernas översiktsplanering. Strategin innehåller även ett förslag till förändrad kommunal tillstyrkan av vindkraft, som innebär att kommunernas tillstyrkansbeslut kommer tidigt i processen och blir bindande. En förändrad kommunal tillstyrkan syftar till att få till stånd en mer förutsebar tillståndsprocess. Avsikten är också att tydliggöra vad kommunen ska ta ställning till.

Regeringen tillsatte den 14 oktober 2020 en särskild utredare med uppdrag att undersöka förutsättningarna för att upphäva bestämmelsen i 16 kap. 4 § miljöbalken om kommunal tillstyrkan av vindkraftsanläggningar, i syfte att göra miljöprövningen av vindkraftsanläggningar mer rättssäker och förutsägbar. I utredningen En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53) bedöms förslaget stärka förutsebarheten genom att kommunens översiktsplan ges större tyngd vid beslut. Kommunen ska som huvudregel avge positivt lokaliseringsbesked (tillstyrkan) för vindkraftsanläggningar som är förenliga med en aktuell översiktsplan. Om kommunen påbörjat arbetet med att ta fram en ny översiktsplan och den planerade vindkraftsanläggningen uppenbarligen inte skulle vara förenlig med den nya översiktsplanen ska inte kommunen behöva tillstyrka anläggningen. Om en etablering inte är förenlig med översiktsplanen får kommunen meddela positivt eller negativt lokaliseringsbesked. Ändringen bedöms innebära att en större andel av de vindkraftsprojekt som påbörjas leder till beviljade tillstånd som kan realiseras samt att olämpligt lokaliserade vindkraftsprojekt stoppas i ett tidigt skede. Förslag till ändringar i miljöbalken är för närvarande på remiss och föreslås träda i kraft 1 januari 2023 (Miljödepartementet, 2021).

Vidare har Naturvårdsverket (2020) tagit fram en vägledning kring hur buller från vindkraftverk ska bedömas och regleras.

2.2.4 Nationell strategi för klimatanpassning

En nationell strategi för klimatanpassning har tagits fram i syfte att långsiktigt stärka klimatanpassningsarbetet och den nationella samordningen av detta arbete. Genom strategin möter Sverige också åligganden under Parisavtalet samt i EU:s strategi för klimatanpassning där en nationell strategi för klimatanpassning lyfts fram som ett centralt analytiskt instrument avsett att förklara och prioritera åtgärder och investeringar. I proposition 2017/18:163 Nationell strategi för klimatanpassning innebär ett krav om att kommunerna i översiktsplanen ska ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra (Miljö- och energidepartementet, 2018). Kommunen bör därför i översiktsplanen, utifrån de senast tillgängliga planeringsunderlagen, identifiera områden med framtida risk för ras, skred, erosion, högt grundvatten samt översvämning orsakad av skyfall eller höga flöden i sjöar och vattendrag. Det kan, i översiktsplanen, med fördel även redovisas hur planeringsunderlagen är styrande för strategiska val av mark- och vattenanvändningen. Särskild vikt bör läggas vid dricksvatten- och dagvattenfrågor då klimatförändringarna medför högre krav på planeringen av dessa.

Grön infrastruktur kan bidra till klimatanpassning genom säkerställande av gröna element som levererar ekosystemtjänster. De gröna elementen stärks av att vara en integrerad del av det omgivande landskapet och bidrar till att den fysiska miljön blir mer motståndskraftig för klimatrelaterade risker och störningar.

Naturbaserade lösningar som vegetation och grönska, men också öppen dagvattenhantering, kan med fördel användas för att förbättra lokalklimat i samband med värmeböljor. Samtidigt som ett förbättrat lokalklimat är en reglerande ekosystemtjänst kan vegetation också bidra med andra ekosystemtjänster.

Länsstyrelsen Jämtlands län arbetar med att ta fram en regional handlingsplan för grön infrastruktur. En del i det arbetet är att arbeta med framtagande av planeringsunderlag i form av värdeetrakter som kan inkorporeras i kommunala översiktsplaner.

2.2.5 Regional utvecklingsstrategi 2050

17 januari 2021 antogs en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) för Jämtlands län. Den regionala utvecklingsstrategin tar utblick mot 2050 med visionen om en

nyttänkande och hållbar region att leva, verka och utvecklas i (Region Jämtland Härjedalen, 2018). Ragunda kommun har, tillsammans med länets övriga sju kommuner, länets näringsliv och organisationer, akademien samt civilsamhälle, deltagit i arbetet med framtagande av den regionala utvecklingsstrategin. Strategin bygger på ett gemensamt regionalt arbete och samhandling mellan kommunerna och övriga aktörer för att uppnå den regionala visionen. Utgångspunkter i det regionala arbetet är:

- Ett hållbart län och en del av saepmie – Vi ska utvecklas hållbart, såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Vi ingår i ett samiskt förvaltningsområde. Det ger oss särskilda förutsättningar och möjligheter, liksom den kultur och natur som finns i vårt län. oss.
- Befolkningen i centrum – Utan människor ingen utveckling. Utan utveckling inga människor. I alla våra insatser ska därför befolkningen vara utgångspunkten, både de som bor här, vill flytta hit och de som vill besöka oss.
- Platsbunden utveckling – Det finns möjligheter i varje by, alla orter och i vår gemensamma stad, men förutsättningarna ser väldigt olika ut. För att hela Jämtlands län ska ges möjlighet att utvecklas vill vi ge alla områden chansen att agera utifrån sina villkor.

2.2.6 Åtgärdsprogram inom miljömål

Det svenska miljömålssystemet består av generationsmålet, miljökvalitetsmålen med sina preciseringar och etappmålen. Att verka för målen berör alla och förutsätter insatser från hela samhället.

På regional nivå är det Länsstyrelsen som samordnar miljömålsarbetet samt föreslår åtgärder för miljöarbetets utveckling i länet utifrån de nationella målen. Länsstyrelsen i Jämtlands län har upprättat ett åtgärdsprogram som presenterar åtgärder som behöver genomföras för att nå eller närma oss målen i Jämtlands län (Länsstyrelsen i Jämtlands län, 2016).

För att nå miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö beskriver åtgärdsprogrammet vikten av att länets kommuner har aktuella översiktsplaner, där särskilt social och miljömässig hållbarhet integreras i planerna. Enligt åtgärdsprogrammet behöver länets översiktsplaner ha en tydlig koppling med nationella mål, planer och program. Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö kan med fördel preciseras avseende bland annat hushållning med energi och resurser, hänsyn till kulturarv, människors hälsa och säkerhet.

Det belyses vidare i åtgärdsprogrammet hur översiktsplanen behöver reglera exploatering av jordbruksmark, värna om grön infrastruktur och kulturmiljövård. De klimatförändringar som sker behöver tas hänsyn till i alla planeringssammanhang. Till exempel vad gäller lokalisering av ny bebyggelse i förhållande till översvämningsrisker och hur dagvatten hanteras i och med framtida ökad nederbörd.

2.2.7 Fossilbränslefritt 2030 Jämtlands län

Länsstyrelsen i Jämtlands län tog tillsammans med Region Jämtland Härjedalen år 2019 fram en energi- och klimatstrategi för åren 2020–2030 som regionaliserat de nationella ambitionerna i fråga om förändrat klimat. Strategin syftar till att sänka regionens utsläpp med minst tio procent per år, med målet om att bli en fossilbränslefri region till år 2030 för att hålla vår koldioxidbudget och Sveriges del av Parisavtalet. Strategin är styrande för regionala strategiska dokument och ska vara vägledande vid framtagande av kommunala översiktsplaner.

Personbilar är den enskilt största utsläppssektorn i länet. Det blir viktigare att i samhällsplaneringen skapa strukturer där det är möjligt att gå, cykla eller färdas kollektivt. Nya bostäder och arbetsplatser kan placeras i närheten av kollektivtrafikstråk så att det blir lättare att pendla till och från arbetet. Att prioritera och kombinera kollektivtrafik, cykeltrafik, gångtrafik och gröna stråk i kommunala översiktsplaner bedöms i energi- och klimatstrategin som en viktig insats. Även kommunernas omställning till mer förnybar storskalig elproduktion bör redovisas i respektive översiktsplan.

3. Ragunda kommuns strategiska planer och dokument

3.1 Genomgång av kommunens översiktsplan

År 2006 antogs Ragunda kommuns senaste översiktsplan. År 2009 kompletterades översiktsplanen med ett tematiskt tillägg för vindkraft och år 2013 av ett likande tematiskt tillägg för LIS-områden. Från slutet av 1970-talet fram till 1989 har ett antal områdesplaner utarbetats och antagits av kommunfullmäktige.

Områdesplanerna redovisar huvuddragen i mark- och vattenanvändningen samt rekommendationer för efterföljande planläggning och bygglovsprövning. De är heller inte juridiskt bindande. Efter kommunfullmäktiges beslut om antagande om översiktsplan från 1991, utgör områdesplanerna fördjupningar av översiktsplanen från 2006 och omfattar följande områden:

- Hammarstrand (1978)
- Stugun (1981)

- Kullsta (1982)
- Pålgård-Gevåg (1982)
- Döda fallet (1982)
- Bispgården (1983)
- Ammeråns dalgång (1989)

I samband med att kommunen antog en ny kommunomfattande översiktsplan 2006, fortsatte de äldre fördjupningarna att förbli separata dokument. Detta troligen eftersom mark- och vattenanvändningen fortfarande ansågs vara aktuell. Att områdesplanerna är äldre innebär dock att de är utformade utan hänsyn till de krav och intressen som har tillkommit senare. Vissa planeringsförutsättningar som till exempel klimatförändringar har således inte behandlats i planerna och där de heller inte har miljöbedömts enligt nuvarande bestämmelser i plan- och bygglagen och miljöbalken, eller utformats med hänsyn till gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken. Även riksintressen och kunskapsunderlag om andra allmänna intressen har tillkommit eller ändrats sedan områdesplanerna togs fram. Enligt Lag (2020:76) om ändring i plan- och bygglagen ska översiktsplaner antagna före 1 januari 2004, upphöra att gälla vid utgången av år 2025, vilket för Ragunda kommuns del innebär att de tidigare områdesplanerna som helhet kommer att upphöra. För att ett innehåll i områdesplanerna, som fortsatt anses vara aktuellt, även fortsättningsvis ska gälla behöver dessa delar införlivas i en ny antagen översiktsplan.

I arbetet med aktualitetsprövning av översiktsplanen har samtliga ingående delar av den, med olika fördjupningar och tillägg, analyserats. Översiktsplanen syftar till att ge uttryck för kommunens vilja och att ange inriktning för kommande detaljplaner och bygglov. En översiktsplan är ofta till nytta vid detaljplanläggning och bygglovgivning även om vissa förutsättningar har ändrats eller inriktningarna i enstaka frågor blivit inaktuella. Kommunens hållning är att översiktsplanens delar inte bör vara äldre än att de uppfyller kraven i gällande lagstiftning.

Då omvärlden ständigt förändras, och därmed även planeringsförutsättningarna från det att en översiktsplan togs fram, accepteras mindre avvikelser i form av exempelvis faktaunderlag som inte är helt uppdaterat. I översynen av planens aktualitet görs bedömningen utifrån planens övergripande strategi och inriktningar. I de fall planens huvuddel överensstämmer med kommunens aktuella syn, är bedömningen att planen bör fortsätta att gälla även om den inte är helt uppdaterad i alla avseenden.

3.1.1 Ragunda översiktsplan (2006)

Den kommunomfattande översiktsplanen har analyserats huruvida den anses aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §, PBL.

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen, där grunddragen ska framgå i en karta. I översiktsplanen från 2006 redovisas den huvudsakliga markanvändningen i kommunen. Redovisningen är relativt bristfällig då stora geografiska delar i översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta saknar utpekad användning. Enligt lag 2020:76 ska hela kommunens yta ges en användning. Områdesplanerna redovisar huvuddragen i markanvändningen i form av fördjupningar av vissa områden, dit hänvisning sker i planen. Det är en stor brist att områdesplanernas mark- och vattenanvändning inte finns samlade och går att utläsa ur den kommunomfattande översiktsplanen.

Av översiktsplanen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, vilket heller inte redovisas i översiktsplanen från 2006.

Redovisning av riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken görs i översiktsplanen, men behöver uppdateras.

Gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska redovisas, men i översiktsplanen anges endast vissa miljö kvalitetsnormer för luft. En luftkvalitetsmodellering har genomförts av SMHI i samverkan med Länsstyrelsen och fem kommuner i länet där Ragunda kommun har ingått. Slutrapporten och resultaten från modelleringen förväntas komma under 2022 och kan med fördel inkluderas i planering av lämplig mark- och vattenanvändning i kommunen.

Frågor om avlopp och påverkan på vattenkvalitet utgör en viktig del av en översiktsplan. I gällande översiktsplan anges att avloppsreningsverken har kapacitet för det som planeras. Detta ställningstagande behöver ses över så det relaterar till revidering av eventuella övriga ställningstaganden för planerad mark- och vattenanvändning och då även inkludera hur små/enskilda avlopp ska hanteras för att undvika påverkan på vattenkvaliteten/grundvattnet i kommunen.

Det långsiktiga behovet av bostäder framgår heller inte av översiktsplanen.

Kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra, saknas också i översiktsplanen.

Redovisning av förorenade områden i översiktsplanen är bristfällig. Förorenade objekt som är kända av Länsstyrelsen finns registrerade i databasen EBH-stödet. I EBH-stödet finns även aktuell riskklassning för förorenade objekt angivna. För en samlad bild av föroreningar från miljöfarlig verksamhet behöver underlag från EBH-stödet kompletteras med kunskaper på lokal nivå om nuvarande och historiska verksamheter inom kommunen. I översiktsplanen behöver beaktning tas till problematiken med höga halter av arsenik i berggrunden och i vissa fall även i dricksvatten.

Vad gäller berg- och grustäkter samt torvtäkter pågår nationellt en kvalitetssäkring av den information som finns i Lantmäteriet, fastighetsregistret för skikten LM PBR Täktillstånd och LM PBR Bearbetningskoncession 1§ lagen om vissa torvfyndigheter. För Ragundas del har det inneburit att 20-talet avslutade och inaktuella täkter rensats bort från fastighetsregistret samt att de täkter som visas i registret nu har korrekt geometri och aktuellt tillstånd. För att göra en analys av kommunens behov av materialförsörjning bör en översyn göras gällande materialförsörjning med avseende på den nya och aktuella informationen som nu finns i fastighetsregistret.

Ett resonemang om dagvattenhantering ur ett övergripande perspektiv bör inkluderas i översiktsplanen. Det handlar främst om att ha en långsiktig strategi för fortsatt detaljplanering. Fördelaktigt vore att se över vilka områden som har höra naturvärde, höga rekreativvärden och med hänsyn till höjdskillnader peka ut platser eller områden där kommunen behöver hantera dagvattnet på olika sätt beroende på föreslagen mark- och vattenanvändning. Det kan exempelvis gå att få till synergieffekter där en dagvattenlösning förhöjer värdet på en plats för rekreation eller en sparad naturmiljö med arter som föredrar ett fuktigare mikroklimat samtidigt som det är ekonomiskt fördelaktigt att använda redan befintliga strukturer i stället för att skapa nya.

Inför revidering av översiktsplanen skulle det vara en fördel att samla resonemang och ställningstaganden kring brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder kopplat till fysisk planering. Det skulle stärka översiktsplanen som ett strategiskt verktyg och att skapa en förståelse för behovet av samverkan mellan olika områden för att skapa trygghet för invånarna i Ragunda kommun.

3.1.2 Vindkraft i Ragunda (2009)

Tillägget syftar till att ge uttryck för kommunens viljeinriktning för framtida vindkraftsutbyggnad i Ragunda kommun.

Dokumentet besvarar frågor om var och hur vindkraftsetablering kan ske. Däremot saknas svar på frågorna om kommunen vill se en utbyggd vindkraft och i så fall varför. Det finns därför ett behov av ett uppdaterat och utökat principdokument kring vindkraft, harmoniserat med en ny översiktsplan. Bedömningen är således att delar av tillägget behöver uppdateras för att anses vara aktuellt, där bland annat det mellankommunala perspektivet bör belysas i större utsträckning. Tilläggets plankarta, det vill säga utpekade områden där vindkraftsutbyggnad ej tillåts samt områden för större vindkraftsparker, bedöms i huvudsak vara aktuell men behöver uppdateras med områden som är av riksintresse för vindbruk samt kommunens ställningstagande i frågan.

3.1.3 LIS-områden i Ragunda (2013)

Tillägg till översiktsplan, Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, antogs av kommunfullmäktige 2013, efter att en ny strandskyddslagstiftning trädde i kraft den 1 juli 2009 som gav kommuner möjligheter att peka ut områden med strandskyddsdispens. Syftet med denna strandskyddslagstiftning var att underlätta byggnation i närheten av sjöar och vattendrag som gynnade utvecklingen av landsbygden, vilket gjordes möjligt ifall kommunen pekade ut särskilda områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) i en översiktsplan. Ragunda kommun bedömde efter en genomgång av gällande översiktsplan från 2006, att upprätta ett tillägg till översiktsplanen där LIS-områden pekades ut.

Kommunen bestämde, i samband med en kartering av befintliga vattendrag, vilka områden som skulle omfattas av LIS utifrån ett flertal kriterier och vilka som inte skulle omfattas. Områden som omfattas av LIS är belägna inom eller i nära anslutning till befintlig bebyggelse. Stränder som sedan tidigare varit obebyggda ansåg kommunen fortsatt skulle vara tillgängliga för det rörliga friluftslivet.

Den nya strandskyddslagstiftningen som planeras börja gälla den 1 juli 2022 innebär vissa förändringar avseende LIS-planens aktualitet. När nuvarande LIS-områden togs fram begränsades dem i omfattning utifrån dåvarande strandskyddsregler och att de i princip endast omfattar redan bebyggda områden. De nya strandskyddsreglerna öppnar upp för större områden, även utan befintlig bebyggelse. En ytterligare förändring, med den nya strandskyddslagstiftningen, är att LIS-områden framöver föreslås benämnas strandnära utvecklingsområden.

LIS-planen bedöms till stora delar fortsatt vara aktuell. Planen utgör ett viktigt stöd vid framtida planering och lovprövning inom utpekade LIS-områden. Dock bör en översyn göras för att eventuellt peka ut nya alternativt större områden, i

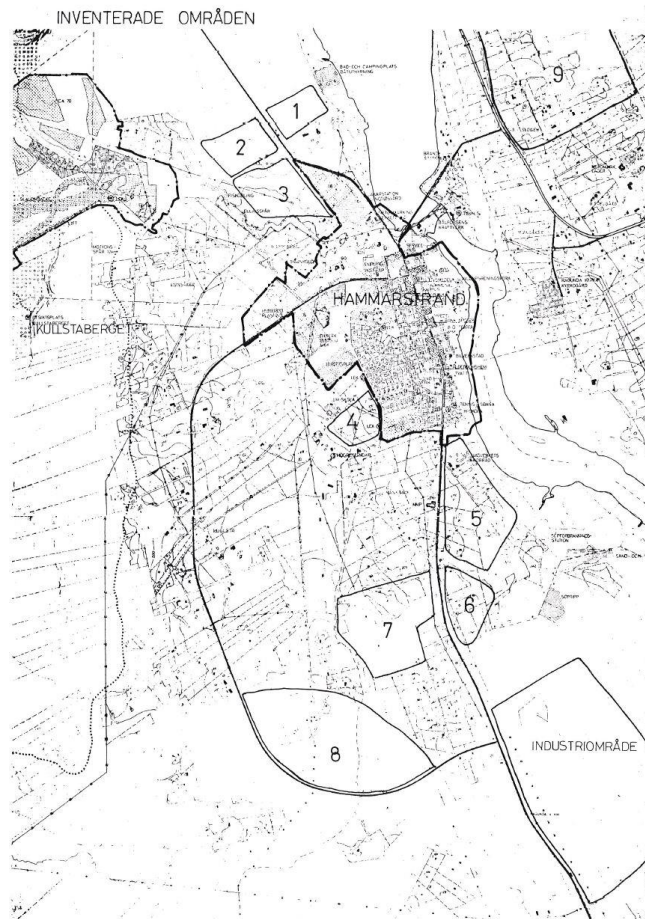
överensstämmelse med ny strandskyddslagstiftning. En sådan prövning lämpar sig göras inom arbetet med ny översiktsplan och bör ta utgångspunkt i en dialog med kommunmedborgarna.

3.1.4 Områdesplan för Hammarstrand (1978)

Områdesplanen syftar till att ge underlag för beslut om lämplig utbyggnadsriktning för bostäder och industri samt i övrigt ange huvudsaklig markanvändning med riktlinjer för byggnader i Hammarstrand. Det anges att planen avser en 20-årsperiod för ortens utveckling.

Kommunens målsättning är bland annat att vid fortsatt utbyggnad av orten sträva efter en sammanhängande bebyggelse med korta avstånd mellan bostäder, skolor, service och arbetsplatser, att en uppdelning av samhället bör undvikas samt att kommunala investeringar i form av vägar, VA-anläggningar, rekreationsanläggningar med mera effektivt ska utnyttjas.

I områdesplanen görs en problemanalys gällande att de mest angelägna planeringsinsatserna för Hammarstrand avser industri, bostäder och jordbruk. En utbyggnad av orten utgör en konflikt med jordbruksintressena, oavsett utbyggnadsriktning. Vid konflikt mellan jordbruksintressen och tätortsutbyggnad bör högvärdig jordbruksmark ej tas i anspråk för bebyggelseändamål, om en från samhällsbyggandets synpunkt likvärdig lösning kan åstadkommas på annan för jordbruket mindre värdefull mark.

Inventerade områden för fortsatt expansion av orten. Utdrag från Områdesplan för Hammarstrand (1978).

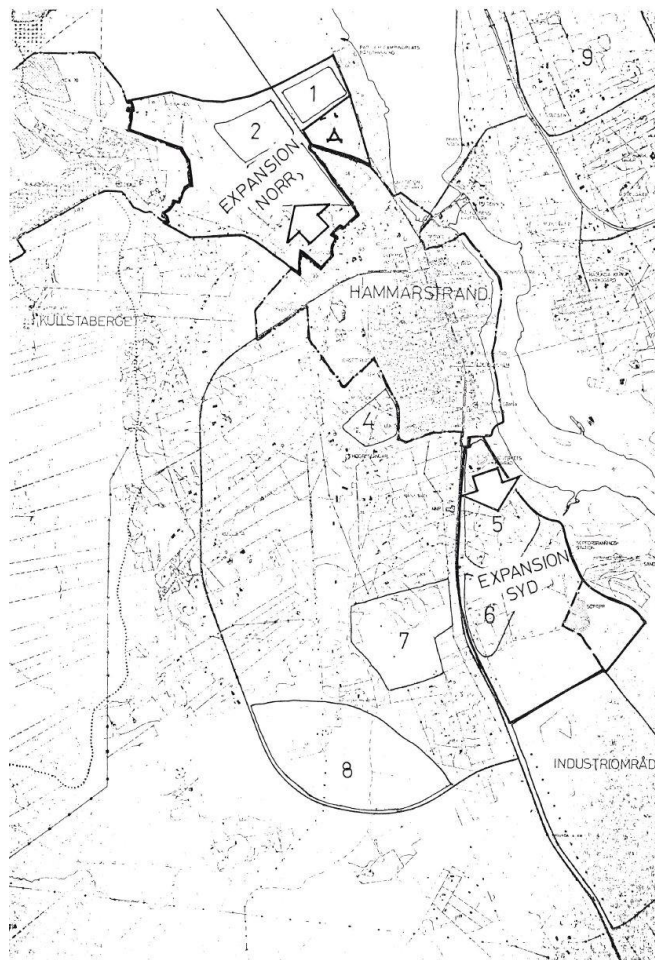
Om- rå- de	Yta i ha	An- tal hus	Avstånd i m till Centrum, LM-skola Högst.			Områdesbeskrivning	Sammanfattning
1	7	40	1 200	1 600	1 800	Närhet till rekreationsområde. Viss konflikt med campinganläggning. Skyddad korsning med S Krångevedsvägen bör iordningställas. Expansion mot norr olämpligt ur bullersynpunkt och begränsar campinganläggningens grönområde. Avstånd till skjutbana ca 1 000 m.	Inga större konflikter med jordbruksintressena. Extra VA-investeringar i anslutningar och pumpning. Stora avstånd till skolor - centrum. Uppsplittring av samhället.
2	10	60	1 200	1 600	1 800	Gränsar till jordbruksmark kl II. Närhet till elljusspår och skidbacke. Expansion mot norr ger låglänta, sanka partier och bullerstörningar. Avstånd till skjutbanan ca 1 000 m. Gång- och cykelvägar mot skolor - centrum bör ordnas.	Konflikter med jordbruket. Små investeringar i VA- och vägsanlutning.
3	16	80	700	1 100	1 400	Större delen av området jordbruksmark kl II. Närhet till rekreation och elljusspår. Naturlig expansion av befintligt småhusområde bör avvägas mot fiskodlingen. Gång- och cykelvägar mot skolor - centrum bör iordningställas.	Starka konflikter med jordbruket. Små investeringar i VA- och vägsanlutning. Samordning med VA till ind.omr. Vissa trafikproblem.
4	6	30	600	150	500	Jordbruksmark kl I. Centralt läge. Naturlig utfyllnad mellan LM-skola och befintligt småhusområde. Viss del av marken kommunägd. Känslig sluttning med tanke på landskapsbilden	Isolerat läge. Viss del jordbruksmark klass I. Problem med lmmission och landskapsbild. Goda möjligheter att nyttja befintligt vägsystem för gång-cykelvägar. Vissa expansionsmöjligheter söderut.
5	20	100	900	900	500	Större delen jordbruksmark klass I. Konflikt med fårfaamen. "Fel" sida om Ragundavägen. Gång-cykelväg till centrum - skolor bör anordnas med trafiksäker korsning över Ragundavägen.	Skogsmark. Stor, sammanhängande yta. Närhet till planerat industriområde. Gång-cykelvägar på gamla vägsystemet. Långa avstånd till skolor-centrum. Expansionsmöjligheter söderut.
6	8	40	1 400	1 300	1 000	Närhet till strandstråk och skog. Långt till bad-camping, 3 km, och skidbacke, 4 km. Vissa expansionsmöjligheter söderut.	Klass III-åker, hagmarker i västsluttning. Avskilt från tätorten genom Indalsälven och Rv 87. Svårt genomföra trafikseparering. goda expansionsmöjligheter.
7	20	80	1 600	1 200	1 400	Isolerat läge. Viss del jordbruksmark klass I. Problem med lmmission och landskapsbild. Goda möjligheter att nyttja befintligt vägsystem för gång-cykelvägar. Vissa expansionsmöjligheter söderut.	Skogsmark. Stor, sammanhängande yta. Närhet till planerat industriområde. Gång-cykelvägar på gamla vägsystemet. Långa avstånd till skolor-centrum. Expansionsmöjligheter söderut.
8	min 40	min 200	2 200	2 000	2 000	Skogsmark. Stor, sammanhängande yta. Närhet till planerat industriområde. Gång-cykelvägar på gamla vägsystemet. Långa avstånd till skolor-centrum. Expansionsmöjligheter söderut.	Skogsmark. Stor, sammanhängande yta. Närhet till planerat industriområde. Gång-cykelvägar på gamla vägsystemet. Långa avstånd till skolor-centrum. Expansionsmöjligheter söderut.
9	min 70	min 400	1 200	500	2 200	Klass III-åker, hagmarker i västsluttning. Avskilt från tätorten genom Indalsälven och Rv 87. Svårt genomföra trafikseparering. goda expansionsmöjligheter.	Skogsmark. Stor, sammanhängande yta. Närhet till planerat industriområde. Gång-cykelvägar på gamla vägsystemet. Långa avstånd till skolor-centrum. Expansionsmöjligheter söderut.

Problemanalys av inventerade områden. Utdrag från Områdesplan för Hammarstrand (1978).

Problemanalysen visar att det inte föreligger några större konflikter med jordbruksintressena för inventeringsområdena 1 och 2, men att de medför fördyringar i VA-investeringar och en uppsplittring av samhället. Område 3 och 7 medför konflikter med jordbruket, medan område 4, 5 och 6 medför starka konflikter med jordbruket. Områdena 8 och 9 utgör reservområden, men skulle båda innebära en stark uppdelning av samhället.

Utifrån problemanalysens resultat fastläggs i områdesplanen en expansionsriktning för Hammarstrand för att frigöra den från återkommande konflikter med jordbruksintresset. Alternativen begränsades till samlad expansion mot norr eller söder samt utbyggnad av satellitområden. Det senare alternativet förkastades, eftersom det skulle innebära större kommunala kostnader och ge invånarna otillfredsställande service. Vid studier av förlängning av industriområde visade sig det södra alternativet vara att föredra och detta läge ingick som en förutsättning vid bedömning av utbyggnadsriktning.

Omfattning av expansion norr och söder om orten. Utdrag från Områdesplan för Hammarstrand (1978).

Efter remissbehandling beslutade kommunstyrelsen om expansionsriktning söderut. Alternativet beräknades rymma cirka 300 bostadsenheter varav en fjärdedel i flerfamiljshus. Söder om det tänkta bostadsområdet planlades ett industriområde, som idag är utbyggt.

I samband med antagandet av gällande översiktsplan år 2006, utgick det tidigare utbyggnadsområdet för bostäder benämnt Hammarstrand Syd, då kommunen tidigare avbrutit detaljplaneprocessen och begäran om expropriation. För området gäller i stället fortsatt pågående markanvändning i form av jordbruksmark. Detta gör att det för tillfället saknas oexploaterad planlagd mark för ny bebyggelse på kort sikt, men också en planreserv för framtida utvecklingsbehov av Hammarstrand.

Då stora delar av orten omges av jordbruksmark råder här en målkonflikt mellan jordbruksintresset och bebyggelseintresset, varför en prioritering behöver göras.

Inför revidering av översiktsplanen bedöms två alternativ finnas vad gäller fortsatt utveckling av Hammarstrand. Det första alternativet innebär att kommunen inte pekar ut någon ny mark för exploatering och i stället bevarar tätortsnära jordbruksmark. Detta skulle vara att likställa med ett nollalternativ, med tanke på att det till stora delar saknas oexploaterad planlagd mark i Hammarstrand. På sikt bedöms detta leda till flera negativa konsekvenser för både orten och kommunen, som i förlängningen innebär att Hammarstrand kommer att ges sämre möjligheter att kunna erbjuda tomter för nya bostäder och verksamheter.

Det andra alternativet innebär att områden pekas ut för nya bostäder och verksamheter, i anslutning till befintlig bebyggelsestruktur, vilket skulle innebära minskade investeringar i kommunal infrastruktur än ifall helt nya bebyggelseområden anlades. Ett sådant alternativ skulle innebära att viss tätortsnära jordbruksmark behöver tas i anspråk för ortens fortsatta utveckling. Detta för att skapa förutsättningar för Hammarstrand att kunna växa i framtiden både med nya invånare och fler arbetstillfällen.

3.1.5 Områdesplan för Stugun (1981)

Områdesplanen syftar till att ge underlag för beslut om lämplig utbyggnadsriktning för bostäder och industri och i övrigt ange huvudsakliga markanvändningen med riktlinjer för byggande inom Stuguns närmaste influensområde.

De kommunala målsättningarna översiktligt för Stugun var följande:

- Skapa en välfungerande serviceort,
- Ge riktlinjer för markanvändningen till ledning för långsiktiga investeringar,
- Ge förutsättningar att trygga Stuguns utbyggnad under minst 20 år framöver,
- Vid en fortsatt utbyggnad av tätorten sträva efter en sammanhängande bebyggelse med korta avstånd mellan bostäder, skola, service och arbetsplatser,
- Effektivt utnyttja kommunala investeringar i vägar, VA-anläggningar, rekreationsanläggningar etc.

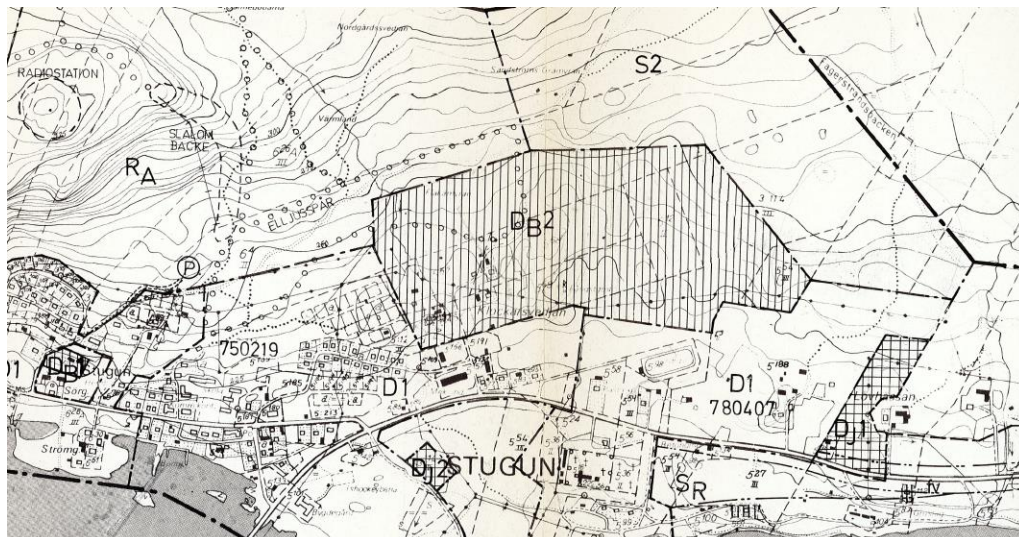
Enligt den problemanalys som redovisas i områdesplanen fanns en markreserv för bostäder på cirka 17 lägenheter i småhus och som bedömdes fylla bostadsbehovet i två till tre år. Vid en ökad efterfrågan av egna hem, skulle det innebära en kortare

planberedskap. Vidare fanns ingen markreserv för industriutbyggnad och det utvidgningsområde som fanns i en byggnadsplan fyller bara R P Jämtlamell AB's utbyggnadsbehov. Dock har största delen av detta område undantagits med hänvisning till närheten av befintligt bostadsområde. För småindustri fanns cirka tre hektar mark tillgänglig. För utbyggnad inom tätorten kommer det att krävas investeringar inom den kommunaltekniska servicen.

- I samband med områdesplanens upprättande undersöktes ett antal ytterligare områden som alternativ för utbyggnad och som redovisas nedan:
- Stuguberget tillsammans med Indalsälven omöjliggör en utbyggnad mot väster och söder av befintlig tätort.
- Konflikt föreligger mellan tätortsexpansion och jordbruksintressen vid utbyggnad mot öster.
- Expansion mellan riksväg 87 och Indalsälven innebär en uppdelning av samhället, vilket bör undvikas.
- Expansion söder om Indalsälven innebär höga kommunala investeringar för teknisk försörjning. Dessutom blir ett "satellitsamhälle" skilt från allmän och kommersiell service, som kommer ligga kvar på norra sidan.

En uppdelning av samhället med byggande på bägge sidorna om Indalsälven bör, enligt områdesplanen undvikas. En sådan uppdelning skulle medföra betydande kommunalekonomiska åtaganden och ett dåligt utnyttjande av redan gjorda investeringar.

I områdesplanen finns ett antal områden utpekade för ny bebyggelse. Ett av dessa är område DB2, som är ett utpekade område för bostäder. Området har i norr begränsats på grund av tryckzon för vatten och enligt planen ska bebyggelse som placeras ovan genomföra en tryckstegring. I områdesplanen anges att eventuell utbyggnad ska ske från sydväst, vilken beräknas kunna inrymma cirka 150 – 200 lägenheter i flerfamiljshus och småhus. Vid detaljplanering ska skyddszon finnas mellan bostäder och industri samt kommunikationsmöjligheter till skidstråk, idrottsplats och rekreationsområden.

Förslag till markanvändning. Utdrag från Områdesplan för Stugun (1981).

Planlagt område för industri (DJ1), där R P Jämtlamell AB etablerades. Utdrag från Områdesplan för Stugun (1981).

För att R P Jämtlamell AB skulle ha möjlighet att utvecklas fanns ett område öster om industrin utpekad för utbyggnad av ny industri. Dock kunde inte området tas i anspråk förrän bostadsbebyggelse på fastigheten Stugubyn 5:21 lösts in.

Utifrån det som redovisas i områdesplanen för Stugun behöver flera förändringar ske för att orten ska kunna utvecklas. Dels behöver nya verksamhetsområden skapas, helst sammanhängande för att inte påverka befintliga och nya bostadsområden. Därutöver behöver möjligheter till både förtätning inom

tätorten samt områden utanför Stugun för ny bostadsbebyggelse tillskapas. Idag råder ett annat synsätt på hur utveckling kan ske, med större fokus på stråk längs bägge sidor om Indalsälven, vilket inte ansågs vara optimalt i gällande områdesplan.

I framtiden finns möjligheter att utveckla ett mer sammanhängande industriområde öster om dagens Jämtlamell. I väster bedöms förtätning av redan befintliga bostadsområden kunna ske. Området DB2 i områdesplanen är till vissa delar utbyggt med bostäder i västra delen. Området bedöms fortsatt vara aktuellt för fler bostäder, men bedöms även kunna fyllas med ny verksamhetsmark där så passar.

3.1.6 Områdesplan för Kullsta fritidsområde (1982)

I områdesplanen anges att utvecklingen av fritidsområdet ska stödja den bofasta befolkningen genom att stärka serviceunderlaget inom Kullsta och bidra till ökad sysselsättning. Planen anger ytterligare fritidsbebyggelse och fritidsanläggningar inom området. Vissa områden av känslig natur ska hållas fria från ytterligare fritidsbebyggelse (exempelvis området kring Skalstjärn).

Vättaberget är i områdesplanen utpekade som skogsmark med högt värde för landskapsbilden. Särskilda riktlinjer gäller för platsen där ytterligare bebyggelse endast bör tillåtas i de fall den har betydelse för det rörliga friluftslivet. Eventuellt tillkommande bebyggelse ska anpassas till landskapsbilden.

Kullstaberget (Högberget), pekas ut som ett särskilt område för det rörliga friluftslivet. Särskilda riktlinjer gäller för platsen där tillkommande bebyggelse ska bedömas restriktivt och endast tillåtas i de fall det har betydelse för skogsbruket eller det rörliga friluftslivet.

Den sammantagna bedömningen är att det tidigare har funnits en ambition från kommunens sida att skapa ett område för turism, fritidsbostäder och verksamheter med koppling till skidbacken. Då kommunen inte ser en lika stark efterfrågan på detta längre, bedöms området i stället ges större möjligheter till motion och rekreation för befolkningen i Hammarstrand. Områdets fortsatta utveckling bör diskuteras med Hammarstrandsborna i samband med ett nytt översiktsplanarbete.

3.1.7 Områdesplan för Pålgård och Gevåg (1982)

Med anledning av en stor del skyddsvärda intressen med åtföljande restriktioner i markutnyttjande, samtidigt som det fanns ett bebyggelsetryck i närheten av

Hammarstrand, fann kommunen det nödvändigt att upprätta en områdesplan i Pålgård och Gevåg för att reglera den framtida markanvändningen. Planen syftar till att de områden som är betydelsefulla för jordbruket och kulturminnesvärden eller har en känslig landskapsbild ska skyddas. Därtill syftar planen till att utreda förutsättningarna för tillkommande bebyggelse i attraktiva lägen utan konflikter med de ovanstående intressena samt att tillkommande bebyggelses omfattning och lokalisering ska stödja befintlig samhällsservice.

De branta jordbrukslutningarna utgör en mycket skyddsvärd landskapsbild. Bygden beskrivs ha en av länets bästa jordbruksmarker. Enligt områdesplanen bör inte åkermark i Pålgård tas i anspråk för annat ändamål, till exempel ny bebyggelse, om inte planeringen visar att tillfredsställande alternativ lokalisering saknas.

Enligt planen är området kring Ragunda kyrka av riksintresse för kulturmiljö och områdena kring gamla och nya kyrkan, hembygdsgården med mera bör i första hand bevaras. Idag omfattas hela Pålgård och Gevåg av riksintresse för kulturmiljövård.

I stort föreslår områdesplanen att pågående markanvändning fortsätter inom större delen av planområdet. I områdesplanen anges att varken Pålgård eller Gevåg anses lämpligt för en större utbyggnad av bostäder. Dock ska möjlighet till kompletterande bostadsbebyggelse i Pålgård kunna medges. Ett sådant tillskott får dock inte bli så stort att krav på ytterligare större servicefunktioner eller kommunala investeringar uppstår. Kompletteringen omfattning och lokalisering beror bland annat på den kommunala servicens kapacitet, vatten- och avloppsfördröjning samt anpassning till landskapsbild, jordbruk med mera.

I plankartan reserveras ett område för framtida behov av bostadsmark nordväst om skolan. Totalt bedöms i områdesplanen cirka 40 nya bostadshus kunna tillkomma i Pålgård där planen anger ett förslag till förtätning med 18 nya tomtplatser för fast boende i Pålgård by. Som lämpligt framtida utbyggnadsområde finns cirka 12 hektar nordväst om byn reserverade för cirka 25 bostadshus. Sedan planen antogs har dock inget större förverkligande av planförslaget skett. Inom övriga delar av Pålgård ska pågående markanvändning i huvudsak bibehållas.

Med hänsyn till de starka bevarandebestånden i fråga om kulturhistoria, jordbruk och landskapsbild anges i den områdesvisa beskrivningen riktlinjer för eventuell tillkommande bebyggelse inom dessa delar.

Markanvändningskartan över Pålgård by utgör en detaljerad redovisning över förslag till förtätning. I kartan pekas tillkommande tomtplatser för permanentbostadshus ut. Det anges dock inte hur urvalet har gjorts, eller någon motivering till valet av tomtplatser. Med tanke på att kommunen inte äger någon mark inom området, är det osäkert hur aktuellt det är med förtättningsplanerna. Å andra sidan kan det finnas andra intressenter som är villiga att antingen bygga inom området eller sälja mark vidare till kommunen.

I Gevåg bedöms begränsade kompletteringar med bostadsbyggelse kunna tillkomma vid Gevågsstranden. Önskemål om enstaka kompletteringar i det omgivande jordbrukslandskapet bör dock kunna tillgodoses under förutsättning att jordbruket inte störs.

I områdesplanen anges ett exploateringsönskemål för fastigheten Gevåg 1:9 angående fritidsbostäder. Frågor kopplat till detta berör anpassning till landskapsbild, lösning av tillfartsväg, VA-försörjning med mera.

Det anges, för områdesplanens tidshorizont, att planen avses reglera markanvändningen fram till cirka år 2000 och att en översyn av den därefter bör ske vart femte år. Den senaste översynen gjordes i samband med översiktsplanen som antogs år 2006, men då angavs inga förändringar.

Vad gäller planens aktualitet är kommunens samlade bedömning att nuvarande mark- och vattenanvändning i Pålgård och i Gevåg ska fortsätta att gälla. Viss förtätning inom befintliga bebyggelsestrukturer kan accepteras förutsatt att hänsyn tas till kulturmiljö, jordbruksområden och landskapsbild samt att detaljplan upprättas, då planlagd mark saknas i både Pålgård och i Gevåg.

3.1.8 Områdesplan för Döda fallet (1982)

Områdesplanens syfte är att Döda fallet ska fungera som en samlande punkt för turism och där nya ingrepp i naturen i möjligaste mån bör begränsas.

I planen anges ett lämpligt läge för en ny anslutningsväg till den då planerade riksväg 87, som idag är utbyggd. I planen studeras även placering av ny servicebyggnad för cirka 60 personer och museilokal, med en yta på cirka 50 kvadratmeter, samt ny byggnad för offentliga toaletter. Detta är idag utbyggt, men anses inte vara i tillräckligt stor omfattning.

I planen anges hur en ny parkeringsplats ska anordnas för cirka 100 bilar inklusive husvagnsekipage samt plats för cirka fem bussar. Parkeringsplatsen ska kunna byggas ut successivt för cirka 50 bilplatser i en etapp. Ytterligare utbyggnad genomfördes i mitten av 1990-talet.

Vidare anges i planen hur en planskild korsning över järnvägen i form av en gångbro vid Döda fallet ska anläggas, vilket också har genomförts.

Områdesplanen för Döda fallet bedöms vara inaktuell då planförslaget till stora delar anses vara uppfyllt. Därmed bedöms planens syfte, att vara framåtsyftande avseende mark- och vattenanvändningen, inte längre uppfyllas. Även förändrade planeringsförutsättningar gör att planen inte längre kan anses vara aktuell, då kommunens ambition om en geopark på platsen har föranlett behovet av en ny detaljplan för delar av området.

Arbetet med den nya detaljplanen för Döda fallet har påbörjats och förväntas antas under år 2023. Detaljplanen utgår från den bilaga som upprättades i samband med en förstudie om Döda fallet som ett framtida världsarv (Alexandersson, 2014). Kommunen arbetade under flera år med att få klassa Döda fallet som ett världsarv, men som inte blev av.

Genom arbetet med detaljplanen siktar kommunen på att öka antalet besökare per år från dagens cirka 50 000 till 200 000 besökare i framtiden. Detta kommer att ställa högre krav på angöring, parkering och tillgänglighet, vilka är exempel på aspekter som i dagsläget inte uppfyller kraven. Det finns också tankar på ett naturrum som förklarar och ger en förståelse till områdets värden och historia.

Med en ny detaljplan tas ett samlat grepp för områdets fortsatta utveckling, då områdesplanen inte längre anses vara aktuell.

3.1.9 Områdesplan för Bispgården (1983)

Områdesplanen syftar till att främst ange områden i Bispgården för tätortsutbyggnad och industri på lång sikt med målsättning om en väl fungerande serviceort. Precis som för områdesplanen i Hammarstrand och i Stugun avser planen en planering för utbyggnad under en 20-årsperiod.

Planförslaget innebär att Bispgården, som består av två tätortsdelar, till viss del kan byggas ut genom kompletteringar inom och i direkt anslutning till samhällsdelarna. I västra Bispgården finns en stor markreserv för flerfamiljshus samt radhus och i östra Bispgården kan mindre bostadsområden byggas ut i direkt anslutning nordost om samhället. Sammanlagt bedöms cirka 200 bostäder kunna tillkomma. Fritidsbebyggelse kan i mindre omfattning tillkomma i områdena norr och öster om östra Bispgården.

Vad gäller industriändamål föreslår områdesplanen en utökning av befintligt industriområde mot sydost. Dessutom reserveras ett större markområde för arbetsplatser på lång sikt ovanför Jämtlands Gymnasium Bispgården och

idrottsplatsen Östervåg. Befintlig bebyggelse utanför själva samhället kan i flera fall kompletteras eller utökas med enstaka bostadstomter. Landskapet nedanför samhället mot Indalsälven behålles obebyggda.

Kommunen bedömer att det för tillfället råder en stark efterfrågan på mer verksamhetsmark i Bispgården, medan bostadsbehovet inte upplevs lika stort. Av den anledningen föreslås områdesplanens utpekade områden för nya bostäder kunna utgöra en markreserv för bostäder ifall behovet ändras i framtiden. Närheten till järnvägen bör tas tillvara vid utpekande av ny verksamhetsmark. I västra Bispgården, norr om järnvägen, finns potential till ett större utbyggnadsområde för nya verksamheter att vidare undersöka i revidering av översiktsplanen.

3.1.10 Områdesplan för Ammeråns dalgång (1989)

I samband med antagandet av gällande översiktsplan år 2006, upphävdes Områdesplan för Ammeråns dalgång med följande motivering:

”Då Ammerån numera är skyddad som naturreservat och utgör Natura 2000-område, riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt MB samt är skyddad mot vattenkraftsutbyggnad enligt MB, ersätts den tidigare fördjupade översiktsplanen upprättad 1989 med riktlinjer i denna kommunomfattande översiktsplan”.

3.2 Sammanfattande översikt

Översiktsplan Ragunda kommun

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 2006	<p>Det har tillkommit ett flertal krav på innehåll och redovisning av olika planeringsunderlag samt analyser som ska ingå i en översiktsplan. Därtill har flera relevanta planeringsunderlag uppdaterats med en större omfattning.</p> <p>Exempelvis behöver följande delar aktualiseras i översiktsplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klimatanpassning. - Hälsa, säkert och risk. - Bostadsförsörjning. - Riksintressen. - Företrädade områden. - Buller. - Strålning från elektromagnetiska fält. - Översvämning och skyfall. - Ras, skred och erosion. - Miljökvalitetsnormer. - Digital infrastruktur. 	<p>Den sammantagna bedömningen är att gällande översiktsplan är inaktuell på flertalet punkter och i behov av en större revidering.</p>	<p>Kommunens översiktsplan föreslås revideras och göras digitalt tillgänglig i enlighet med Boverkets ÖP-modell samt plan- och bygglagens krav och miljöbalkens bestämmelser om miljöbedömning och MKB.</p> <p>Sedan översiktsplanen antogs 2006 finns en tydlig avsaknad av en kontinuerlig översiktsplanprocess i kommunen. Det är viktigt att planeringsunderlag löpande hålls uppdaterat med aktuell information och som därmed gör att översiktsplanen kan hållas aktuell över tid.</p>

Vindkraft i Ragunda kommun (tillägg till översiktsplan)

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 2009	<p>Riksdagen har beslutat om ett nationellt mål om 100 procent förnybar elproduktion till år 2040.</p> <p>En markant teknikutveckling har skett inom vindkraftsområdet under de senaste tio åren som möjliggör effektivare verk med höjder uppemot 300 meter.</p> <p>En nationell vindkraftsstrategi har tagits fram av Energimyndigheten och Naturvårdsverket som ger varje Länsstyrelse i uppdrag att ta fram regionala planeringsunderlag för lämpliga områden för vindkraftverk i länen.</p> <p>I utredningen <i>En rättssäker vindkraftsprövning</i> (SOU 2021:53) föreslås det kommunala vetot att förändras, där kommunen i stället behöver ge besked tidigt i processen.</p>	<p>Vindbruksplanen är i behov av en översyn, dels med tanke på omvärlds-läget med en ny nationell vindkraftsstrategi, dels att planen tydligare behöver motivera kommunens ställningstaganden.</p> <p>Kommunen behöver framgent beakta det nationella förslaget om ändrad kommunal tillstyrkan samt bevaka resultatet av de regionala underlag som länsstyrelsen ansvarar för att ta fram.</p>	<p>Tillägget föreslås arbetas in i en digital version av ny översiktsplan.</p> <p>I samband med att en ny översiktsplan antas, som tydliggör kommunens ställningstagande av vindkraft, föreslås vindbruksplanen att upphävas i sin helhet.</p>

LIS-områden i Ragunda (tillägg till översiktsplan)

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 2013	Ny strandskyddslagstiftning träder i kraft 1 juli 2022.	<p>Planen bedöms i stort fortsatt vara aktuell. Planen bedöms kunna tillämpas vid framtida planering och lovgivning inom utpekade LIS-områden.</p> <p>En översyn bör dock göras, i kommande översiktsplanearbete, för att eventuellt peka ut nya alternativt större områden. Detta i enlighet med ny strandskyddslagstiftning. LIS-områden i kommunen ska ersättas av så kallade strandnära utvecklingsområden.</p>	<p>Tillägget ska kunna gå att läsas i en kommande digital version av översiktsplanen.</p> <p>I samband med revidering av översiktsplanen bör en översyn göras av kommunens LIS-områden. Översynen bör omfatta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur stor del av de utpekade LIS-områdena som har exploaterats sedan LIS-planens antagande. - Ifall nya eller större områden ska pekas ut. - Medborgare ska, genom dialog, ges inflytande över kommunens utpekade.

Förslag till områdesplan för Hammarstrand (fördjupning av översiktsplan)

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 1978	<p>I översiktsplanen från 2006 konstateras att områdesplanens förslag om en utbyggnadsriktning av Hammarstrand mot söder inte längre är aktuellt, varpå utbyggnadsområdet för bostäder har utgått.</p> <p>Enligt Lag (2020:76) om ändringar i plan- och bygglagen kommer fördjupningen att upphöra att gälla vid utgången av år 2025.</p>	<p>Kommunen anser att områdesplanen till största delen inte längre är aktuell.</p> <p>Bedömningen grundar sig i att områdesplanen saknar förslag till utbyggnadsområden och därmed inte längre anses vara framåtsyftande avseende ortens fortsatta bebyggelseutveckling.</p>	<p>De delar av fördjupningens mark- och vattenanvändning som fortsatt bedöms vara aktuella, föreslås arbetas in i en ny digital version i samband med att en ny översiktsplan tas fram.</p> <p>När den nya översiktsplanen antas, föreslås denna områdesplan att upphävas.</p>

Förslag till områdesplan för Stugun (fördjupning av översiktsplan)

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 1981	<p>Delar av planens utbyggnadsområden har bebyggts, varpå det finns ett behov av ytterligare bostads- och verksamhetsmark i Stugun.</p> <p>Enligt Lag (2020:76) om ändringar i plan- och bygglagen kommer fördjupningen att upphöra att gälla vid utgången av år 2025.</p>	<p>Kommunen anser att områdesplanen till största delen inte längre är aktuell.</p> <p>Nya områden för olika typer av verksamheter behöver pekas ut, gärna sammanhängande och utan att påverka befintliga bostadsområden. Därtill behöver förtätningsstudier göras i Stugun och dess närområde för att skapa möjligheter till nya bostäder.</p> <p>Vid revidering av översiktsplanen bör Stuguns fortsatta utveckling kretsa kring stråket längs Indalsälvens bägge sidor. Dessa bedöms utgöra attraktiva boendemiljöer och en resurs att ta vara på i ortens fortsatta utveckling.</p>	<p>De delar av fördjupningens mark- och vattenanvändning som fortsatt bedöms vara aktuella, föreslås arbetas in i en ny digital version i samband med att en ny översiktsplan tas fram.</p> <p>När den nya översiktsplanen antas, föreslås denna områdesplan att upphävas.</p>

Förslag till områdesplan för Kullsta fritidsområde (fördjupad översiktsplan)

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 1982	<p>Av planens föreslagna utbyggnadsområden har dessa, i någon större grad, ej förverkligats.</p> <p>Enligt Lag (2020:76) om ändringar i plan- och bygglagen kommer fördjupningen att upphöra att gälla vid utgången av år 2025.</p>	<p>Huruvida platsen fortsatt ska vara ett fritidsområde med ett stort antal fritidsboenden eller något annat behöver utredas i arbetet med ny översiktsplan, med fördel i dialog med Hammarstrands-bornas förening.</p>	<p>De delar av fördjupningens mark- och vattenanvändning som fortsatt bedöms vara aktuella, föreslås arbetas in i en ny digital version i samband med att en ny översiktsplan tas fram.</p> <p>När den nya översiktsplanen antas, föreslås denna områdesplan att upphävas.</p>

Förslag till områdesplan för Pålgård och Gevåg (fördjupad översiktsplan)

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 1982	<p>Av planens föreslagna utbyggnadsområden har dessa, i någon större grad, ej förverkligats.</p> <p>Enligt Lag (2020:76) om ändringar i plan- och bygglagen kommer fördjupningen att upphöra att gälla vid utgången av år 2025.</p>	<p>Kommunen bedömer att områdesplanens restriktiva inställning till ny bebyggelse inom eller i närheten av kulturhistoriska miljöer, jordbruk och landskapsbild ska värnas. Riktlinjer för eventuell tillkommande bebyggelse inom dessa delar bedöms fortsatt gälla.</p> <p>Områdesplanens förslag till förtätningsprincip i Pålgård utgör ett bra underlag för utvecklingsmöjligheter inom befintlig bebyggelsestruktur. Däremot bedöms det i dagsläget inte föreligga något behov av en större förtätning inom Pålgårdsområdet.</p> <p>Vad gäller områdesplanens förslag till utbyggnad av fritidsbostäder på delar av fastigheten Gevåg 1:9 är kommunens bedömning att det i dagsläget inte finns behov för detta.</p>	<p>De delar av fördjupningens mark- och vattenanvändning som fortsatt bedöms vara aktuella, föreslås arbetas in i en ny digital version i samband med att en ny översiktsplan tas fram.</p> <p>När den nya översiktsplanen antas, föreslås denna områdesplan att upphävas.</p>

Förslag till områdesplan för Döda fallet (fördjupad översiktsplan)

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 1982	Enligt Lag (2020:76) om ändringar i plan- och bygglagen kommer fördjupningen att upphöra att gälla vid utgången av år 2025. Kommunen tar för närvarande fram en ny detaljplan för området som ska sätta ramarna för områdets framtida utveckling i form av en geopark. Arbeten med detaljplan och ny översiktsplan föreslås kunna pågå parallellt. Detaljplanen blir, till skillnad mot översiktsplanen, juridiskt bindande.	Planförslaget är till stora delar förverkligat, samtidigt som kommunen numera har en annan viljeinriktning för området. Områdesplanen bedöms av dessa anledningar inte längre vara aktuell.	Områdesplanen föreslås upphävas i samband med att ny översiktsplan antas. Delar av områdesplanen föreslås ersättas med en ny detaljplan. Detaljplanen blir juridiskt bindande.

Förslag till Bispgårdens områdesplan (Fördjupning av översiktsplan)

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 1983	<p>Av planens föreslagna utbyggnadsområden har dessa, i någon större grad, ej förverkligats.</p> <p>Enligt Lag (2020:76) om ändringar i plan- och bygglagen kommer fördjupningen att upphöra att gälla vid utgången av år 2025</p>	<p>Delar av planens områden för bostadsbebyggelse föreslås finnas kvar som reserv.</p> <p>Nya områden behöver tas fram för verksamhets-etablering.</p>	<p>De delar av fördjupningens mark- och vattenanvändning som fortsatt bedöms vara aktuella, föreslås arbetas in i en ny digital version i samband med att en ny översiktsplan tas fram.</p> <p>När den nya översiktsplanen antas, föreslås denna områdesplan att upphävas</p>

Förslag till områdesplan för Ammeråns dalgång (fördjupad översiktsplan)

Antagen	Hänt sedan antagande	Aktualitet	Fortsatt arbete
År 1983	-	Upphävd	-

3.3 Övriga planer och strategier

Ragunda kommun har flera andra planer och strategier, för specifika temaområden, som inte utgör en del av kommunens översiktsplan men som har tydliga kopplingar med översikts-planen.

3.3.1 Kulturmiljöprogram för Ragunda kommun

Den 9 februari 2018 antog bygg- och miljönämnden i Ragunda kommun ett kulturmiljöprogram. Programmet beskriver samlat kommunens kulturmiljöer och har som syfte att användas som ett konkret redskap i de enskilda planeringssituationerna och dels som ett övergripande visionsdokument för synliggörande av Ragunda kommuns viktigaste kulturhistoriska berättelser. Sedan antagandet av programmet har kommunens handläggare använt dokumentet som ett arbetsdokument vid handläggning av olika ärenden. Det finns möjlighet att anta kulturmiljöprogrammet i kommunfullmäktige, men det skulle kräva en ytterligare remissrunda.

För att undvika oklarheter kring vilket dokument som blir styrande för kulturmiljöfrågorna framöver, föreslås kulturmiljöprogrammet arbetas in som en del i kommande översiktsplan och i samband med detta aktualisera underlaget. Översiktsplanen blir således vägledande för kommande planläggning och lovgivning, men att kulturmiljöprogrammet finns kvar som ett planeringsunderlag att fördjupa sig inom.

Kulturmiljöprogrammet anger riktningen för tillvaratagande och utveckling av de kultur-historiska resurserna som representeras av den bebyggda miljön, landskapet och fornlämningar. I programmet redovisas de miljöer i kommunen som är mest värdefulla för kulturmiljövården. Redovisningen är inte en fullständig redogörelse av Ragunda kommuns samtliga kulturvärden i den fysiska miljön, utan endast ett urval. Urvalet är gjort utifrån Jämtlands läns museums (Jamtli) kulturhistoriska inventering från 1970-talet samt en genomgång och revidering från 2014–2015. De 20 avgränsande kulturmiljöerna finns redovisade i separata rapporter. I de separata rapporterna redovisas den kulturhistoriska miljön och dess beskrivning av miljön och varför den anses särskilt intressant. Vidare redovisas exempelbebyggelse och rekommenderade förhållningssätt vid planläggning eller enskilda lovsituationer. Rekommendationer och förhållningssätt berör både befintlig bebyggelse, fornlämningar, landskapselement i det bebyggda rummet samt tillkommande bebyggelse eller landskapspåverkan.

3.3.2 Program för näringsliv och utveckling i Ragunda kommun

Ragunda kommun har ett program för näringsliv och utveckling i kommunen. I enlighet med kommunens policy för styrdokument är programmet

kommunövergripande och innehåller långsiktiga politiska inriktningar och målsättningar. Till programmet knyts en handlingsplan som innehåller konkreta beskrivningar av aktiviteter som ska genomföras inom ett särskilt område för att bidra till programmets måluppfyllelse.

Programmet tar särskilt avstamp i det kommunövergripande målet ”Attraktivt samhälle” och dess underställda mål ”Växande näringsliv”. Målsättningen om ett växande näringsliv sätter tonen och konkretiseras här genom formulerandet av ett antal prioriterade mål för kommunens näringslivsarbete. Dessa prioriterade mål kan ses som fokusområden som ska prioriteras i Ragunda kommuns arbete för att skapa förutsättningar för ett växande näringsliv. I programmet nämns fem prioriterade mål för ett växande näringsliv i Ragunda kommun:

- Öka vår attraktivitet som bostadsort (mål 1)
- Stärka vårt företagsklimat (mål 2)
- Underlätta expansion och etablering (mål 3)
- Öka vår tillgänglighet inom kommunen och till omvärlden (mål 4)
- Stärka kompetens- och arbetskraftsförsörjningen till vårt näringsliv (mål 5)

Att ”uppdatera översiktsplanen” beskrivs som en av åtgärderna i programmets handlingsplan. En uppdatering av kommunens översiktsplan beskrivs vidare ha direkt koppling till mål 1, 3 och 4. En aktuell översiktsplan har bland annat en naturlig koppling till kommunens attraktivitet som bostadsort eftersom den anger ramarna för utveckling av kommunens olika delar och tätorter. Genom en aktuell översiktsplan kan även en god beredskap för expansion och etablering med planlagd mark i strategiska lägen säkerställas. En aktuell översiktsplan bedöms dessutom vara ett viktigt led i att göra kollektivtrafiken mer attraktiv ur ett helaresan-perspektiv samt utveckling av platser och stråk för att underlätta kollektivtrafikresande.

3.3.3 Avfallsplan

Enligt miljöbalken 15 kap. 41 § ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan med uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet.

Gällande avfallsplan för Ragunda kommun antogs av kommunfullmäktige år 1994. Det var den första avfallsplan som kommunen upprättade och intentionen med den vara att planen inte skulle ses som ett färdigt dokument utan snarare ett dokument som gick att bygga vidare på. Tanken var från början att den skulle revideras med några års mellanrum för att ständigt vara aktuell. Detta har dock

inte efterlevts och kommunen håller för närvarande på att revidera nuvarande avfallsplan, vilken beräknas kunna antas av kommunfullmäktige under hösten 2022. Kommunen har som målsättning att i framtiden kunna hålla avfallsplanen aktuell och revidera den när behovet uppstår.

I nuvarande avfallsplan står det att uppgifter om gamla avfallsupplags lokalisering ska föras in i kommunens översiktsplan för att i framtiden kunna beaktas vid planläggning. Vidare bör ingen ny bebyggelse tillkomma inom skyddszonen från befintliga avfallsupplag. I Ragunda kommuns gällande översiktsplan från 2006 finns inga uppgifter om detta redovisat, varken i text eller kartor utan hänvisar till gällande avfallsplan och renhållningsordning. Däremot finns det, i översiktsplanen, rekommendationer om att bebyggelse inte får lokaliseras invid deponier och reningsanläggningar.

Båda dokumenten visar tydligt att det finns behov av revidering och uppdatering mot dagens förutsättningar och lagstiftning inom respektive område. I kommande översiktsplan kommer gamla och befintliga deponier/ avfallsanläggningar att tydligt beskrivas och redovisas i kartor. Det kommer också att finnas tydliga rekommendationer om att avfallsplanen ska hållas aktuell och revideras vid behov, exempelvis vid ny lagstiftning.

3.3.4 Framtidens skolverksamhet

För närvarande pågår en utredning om hur framtidens skol- och förskoleverksamhet i kommunen ska se ut. Utredningen, som omfattar en risk- och konsekvensanalys av hela kommunens barn- och utbildningsverksamhets framtid, beräknas vara klar under 2022.

3.3.5 Förstudie persontrafik med tåg Umeå-Sollefteå-Östersund

Trafikverket genomför en upprustning av övre Ådalsbanan som bland annat kommer att resultera i höjd hastighet, vilket skapar nya förutsättningar för uppstart av persontrafik på banan. Stambanan genom Övre Norrland sträcker sig från Luleå till Bräcke och utgör huvudstråket för den långväga godstrafiken till och från övre Norrland.

Under 2021 utkom en förstudie kring förutsättningar för uppstart av persontågstrafik på sträckan mellan Umeå-Sollefteå-Östersund (WSP, 2021). Utredningen analyserar hur en tänkbar utveckling kan se ut på både kort och lång sikt, framåt år 2040.

Ragunda och Bispgården i Ragunda kommun är två av flera orter utmed stråket som idag har en låg tillgänglighet vad gäller utbud av kollektivtrafik. Bägge orterna har gamla sidoplattformar av låg typ. Utöver spåruprustningen behövs nya,

alternativt upprustade, plattformar i Ragunda och i Bispgården för att möjliggöra resandeuppehåll. Föreslagna plattformsåtgärder på kort sikt finns idag inte med i någon investeringsplan, således föreligger en stor osäkerhet kring när dessa åtgärder tidigast kan realiseras.

Utredningens förslag på trafikupplägg innebär att busslinje 40 som delvis går parallellt med järnvägen mellan Örnsköldsvik – Östersund kan ersättas med persontågstrafiken. Därtill har utredningen identifierat behov av ersättande busstrafik mellan Östersund – Hammarstrand inklusive förlängning till den nya stationen i Bispgården, ersättande busstrafik mellan Bispgården – Sollefteå samt mellan Sollefteå – Örnsköldsvik. Gemensamt för ersättande busslinjer är att turtätheten blir lägre än dagens utbud då även vissa resor från dessa orter bedöms flytta över till tåget.

4. Fortsatt översiktsplanarbete

Översiktsplanen har en viktig roll som måldokument och vägvisare mot en mer hållbar framtid. Då översiktsplanen både ska vara strategisk och vägledande för beslut i plan- och lovärenden, är det viktigt att översiktsplanen hålls aktuell, varpå kommunen framgent behöver arbeta med översiktsplaneringen kontinuerligt. Planeringsstrategins resultat visar att en ny kommun-omfattande översiktsplan behöver tas fram, då stora delar av översiktsplanen från 2006 bedöms vara inaktuell utifrån 3 kap. PBL. Vidare är Ragunda kommuns ambition att verka för en digital samhällsbyggnadsprocess, och där en digital översiktsplan utgör ett viktigt steg i detta strävande. I samband med att en ny översiktsplan tas fram, är det därför passande att den utformas digitalt i enlighet med Boverkets nationella ÖP-modell.

Framtagandet av ny översiktsplan ska genomsyras av dialog med kommunens invånare. Efter beslut av planeringsstrategin påbörjas arbete med en tidig medborgardialog. Detta för att i processens inledande skede samla in medborgarnas åsikter, perspektiv och reflektioner om kommande utveckling i kommunen. Den tidiga medborgardialogen kommer att genomföras i kommunens tre tätorter (Hammarstrand, Stugun och Bispgården) för att diskutera olika frågor och på så sätt kunna ta vara på den lokala kunskap som finns i kommunens orter. Målet med den tidiga medborgardialogen är att samtliga invånare ska ges möjlighet att delta och ge sina synpunkter tidigt i processen, att de ska ges en större förståelse för planeringsarbetet och att dialogen ska utgöra ett kunskapsunderlag för vidare fortsatt arbete.

Med den tidiga medborgardialogen hoppas kommunen även på att nå invånare som i en vanlig samrådsprocess, riskerar att inte komma till tals. Av den

anledningen avser kommunen att genomföra särskilda kommunikationsinsatser mot barn och ungdomar samt de samebyar som bedriver renskötsel inom kommunens gränser.

En kommunikationsstrategi ska tas fram som stöd för en god information, kommunikation och transparens av översiktsplanarbetet både internt och mot kommunmedborgare genom hela planeringsprocessen.

I arbetet med en ny översiktsplan behöver hela kommunens organisation involveras, för att i ett tidigt skede påverka översiktsplanens innehåll. En översiktsplaneprocess som innebär ett brett deltagande bedöms leda till en större insikt om planen och att dess intentioner och bättre intern efterlevnad inom den kommunala organisationen. Ett exempel på en sådan medverkan är att tidigt i processen ta kontakt med skolchef och rektorer på kommunens skolor för att involvera kommunens barn och ungdomar i översiktsplanarbetet. Därigenom bedöms även Barnkonventionens krav om barns och ungas medverkan i beslutsprocesser tillvaratas.

Vidare krävs en översyn utifrån miljömålsarbetet för att i översiktsplanen kunna redovisa hur gällande statliga och regionala miljömål samt antagna miljö kvalitetsnormer ska iakttas i fråga om mark och vattenanvändningen. Kopplingen till en ny avfallsplan behöver göras i översiktsplanen liksom gamla deponier, radon- och reservområden för avloppsrening via infiltration.

Översiktsplanen ska synliggöra tydliga kopplingar till Agenda 2030 och det arbete som i kommunen bedrivs gällande detta. Då översiktsplanen utgör ett strategiskt planeringsverktyg vill kommunen här visa på vilket sätt de globala hållbarhetsmålen kan implementeras på lokal nivå. Agenda 2030 och de 17 globala målen består i sin tur av 169 delmål. Av dessa delmål har de som bedömts ha störst bäring på fysisk planering, och kan liknas med en kommun i Ragundas storlek, valts ut som en konkretisering av de övergripande målen. Sammanlagt rör det sig om 17 globala delmål som översiktsplanen syftar till att uppnå. Genom att bryta ned de globala målen till mer konkreta delmål skapas en större bäring av Agenda 2030 i den lokala kontexten. På nästa sida redovisas de 17 globala delmål som bedöms ha störst relevans för Ragundas översiktsplan.

- Mål 6.1 Säkert dricksvatten för alla
- Mål 6.3 Förbättra vattenkvaliteten och avloppsrening samt öka återanvändningen

- Mål 8.1 Hållbar ekonomisk tillväxt
- Mål 8.3 Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet
- Mål 8.9 Främja gynnsam och hållbar turism

- Mål 9.1 Skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer

- Mål 11.1 Säkra bostäder till överkomlig kostnad
- Mål 11.2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla
- Mål 11.4 Skydda världens kultur- och naturarv

- Mål 11.6 Minska städernas miljöpåverkan
- Mål 12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall
- Mål 12.5 Minska mängden avfall markant

- Mål 13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassnings-förmågan till klimatrelaterade katastrofer

- Mål 13.2 Integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

- Mål 15.1 Bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och på sötvatten

- Mål 15.2 Främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogningen och återställ utarmade skogar

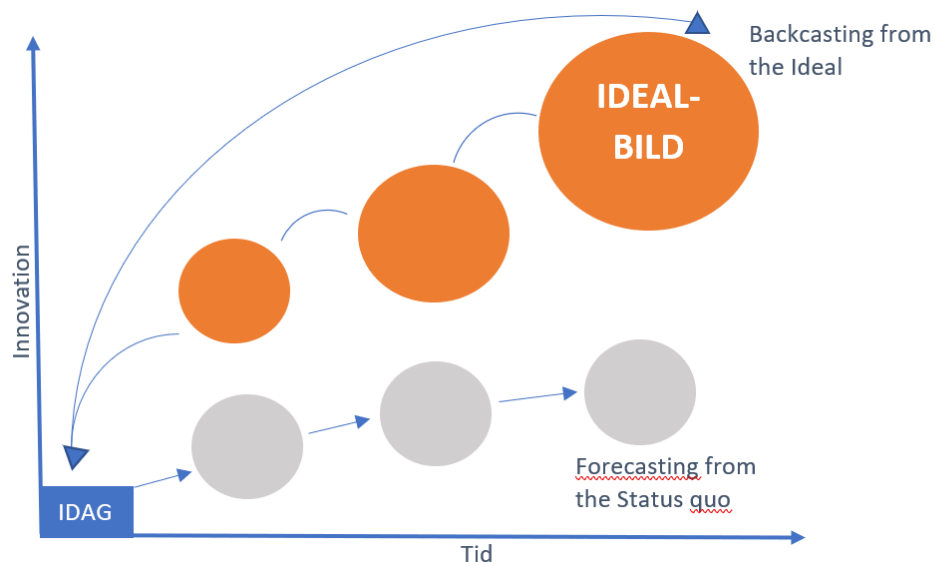
- Mål 15.5 Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

Processen med att ta fram översiktsplanen föreslås bedrivas i form av en visionsskapande planering genom metoden backcasting. Backcasting utgår från ett önskat framtida tillstånd, en vision, och vilka nödvändiga steg som behövs för att uppnå den satta visionen. Till skillnad från forecasting som strävar efter att förutse en framtid utifrån en tänkt riktning med nuläget som utgångspunkt, utgår backcasting från en tänkt framtid och ställer sig sedan frågan om vilka steg som behöver tas för att kunna nå dit utifrån givet nuläge.

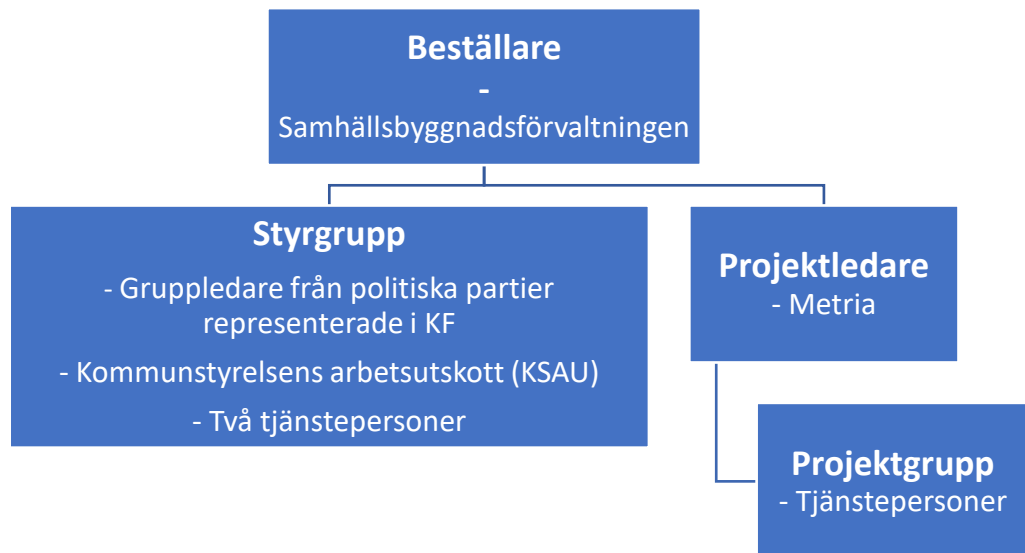
För att främja en hållbar samhällsutveckling krävs någon form av paradigmskifte där fysisk planering behöver skapa förutsättningar som exempelvis leder till minskad klimatpåverkan. En backcasting ger, till skillnad från forecasting, stöd för att kunna ta reda på hur vägen mot en hållbar utveckling skulle kunna se ut. Backcasting bedöms vara en mer lösningsorienterad modell jämfört med forecasting, för att lättare kunna påverka framtiden.

1. En vision sätts om hur Ragunda kommun ska kännetecknas på sikt. Visionen är ledstjärnan i kommunens arbete för en hållbar utveckling.
2. Identifiera nuläget och se vilka förändringar samt åtgärder som krävs för att nå visionen.
3. Hur vi stegvis går mot visionen och det önskade tillståndet från dagens tillstånd.

Ett visionsbaserat arbetssätt (backcasting) tenderar att nå större resultat än ett prognostiserat arbetssätt (forecasting). Källa: Metria.

4.1 Organisation

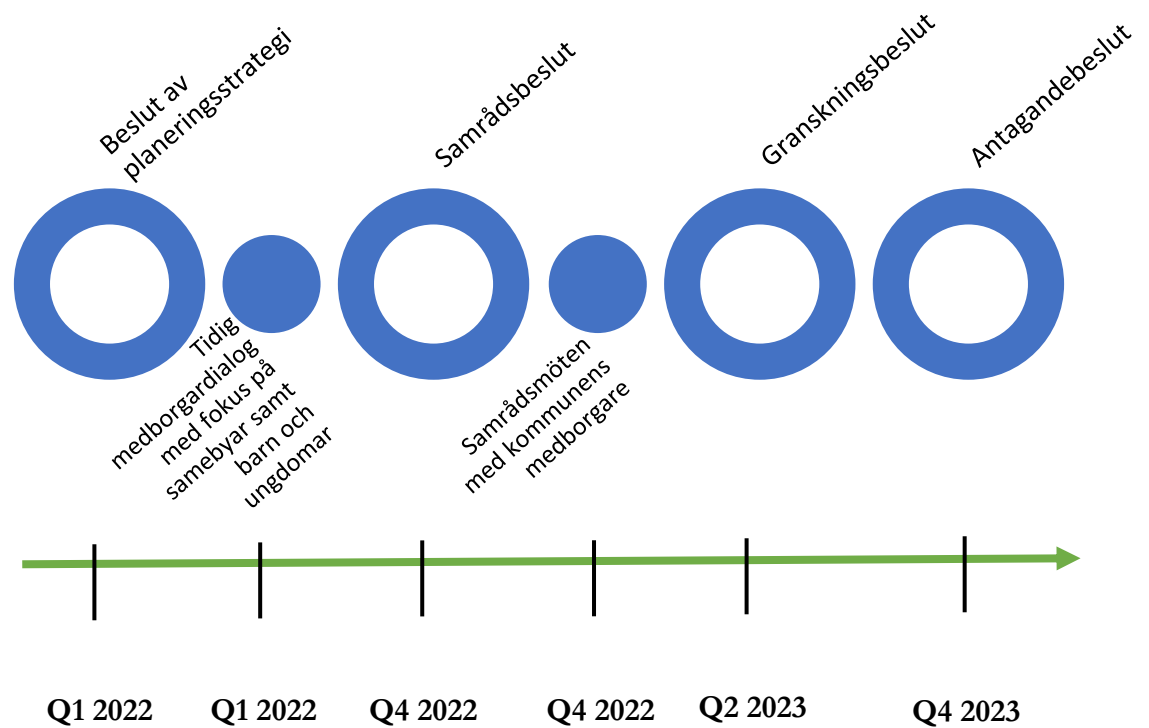

4.2 Rollbeskrivning och ansvarsfördelning

Vem?	Vad?
Styrgrupp	<ul style="list-style-type: none"> - Ansvarar för ställningstaganden utanför projektets omfattning, men som har påverkan på projektet. - Säkerställer att projektet ligger i linje med verksamhetens övergripande mål. - Bedömer resultat och beslutar om projektet ska drivas vidare eller inte. - Granskar utkast på planhandlingar.
Projektledare	<ul style="list-style-type: none"> - Planerar projektet. - Leder genomförandet av projektet. - Författar och ansvarar för planhandlingarna. - Följer upp kvalitet, tidplan och budget. - Sammankallar och leder interna och externa möten. - Justerar och distribuerar minnesanteckningar från möten. - Identifierar utredningsbehov tillsammans med sakkunniga. - Avväger vid behov.
Projektgrupp	<ul style="list-style-type: none"> - Medverkar i planering av projektet. - Medverkar vid behov i genomförandet av projektet. - Medverkar på arbetsmöten och eventuella dialogmöten. - Håller sig uppdaterad om projektet via minnesanteckningar och information från projektledaren. - Bistår projektledaren med information som har bäring på projektet. - Ser till att delegerade aktiviteter utförs. - Granskar utkast på planhandlingar.

4.3 Preliminär tidplan

I figuren nedan visas en preliminär tidslinje för planerade kommunikationsinsatser samt när i tiden som de politiska besluten för planens framtagande behöver tas.

4.4 Rutin för uppföljning

Enligt 3 kap. PBL ska en planeringsstrategi antas senast 24 månader efter ordinarie val, vilket innebär att senast den 11 september 2024 ska fullmäktige ha antagit en planeringsstrategi. I de fall kommunfullmäktige i stället antar en ny översiktsplan inom första halvan av mandatperioden behöver kommunen inte anta en planeringsstrategi inom samma period.

Eftersom kommunen avser ta fram en ny översiktsplan som förväntas antas i slutet av år 2023, det vill säga under första halvan av mandatperioden - behöver nästa översyn av planens aktualitet, i form av en planeringsstrategi, ske först efter valet 2026. Detta innebär att kommunfullmäktige behöver anta nästa planeringsstrategi senast hösten 2028 (senast 24 månader efter ordinarie politiskt val) som ersätter denna.

Efter godkänd planeringsstrategi ska kommunfullmäktiges beslut enligt 2 kap. 7 § plan- och byggförordningen (2011:338) skickas till Boverket och Länsstyrelsen Jämtland samt till Region Jämtland Härjedalen.

5. Referenser och medverkande

Alexandersson, Ulf (2014) Bilaga till förstudie om Döda Fallet – ett framtida världsarv?

Boverket (2020) Boverkets ÖP-modell version 1.0.

Energimyndigheten & Naturvårdsverket (2021) Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad.

Finansdepartementet (2019) En utvecklad översiktsplanering.

Kulturdepartementet (2018) Politik för gestaltad livsmiljö.

Länsstyrelsen i Jämtlands län (2016) Så når vi miljömålen i Jämtlands län.

Länsstyrelsen i Jämtlands län (2021) Bostadsmarknadsanalys 2021.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län (2009) Barnkonventionen i den fysiska planeringen.

Miljödepartementet (2020) Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd.

Miljödepartementet (2021) En rättssäker vindkraftsprövning.

Miljö- och energidepartementet (2018) Nationell strategi för klimatanpassning.

Naturvårdsverket (2020) Vägledning om buller från vindkraftverk.

Regeringskansliet (2021) Sveriges genomförande av Agenda 2030 för hållbar utveckling.

Region Jämtland Härjedalen (2018) Regional utvecklingsstrategi: Jämtlands län 2050.

Socialdepartementet (1998) Strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige.

WSP (2021) Persontrafik med tåg Umeå-Sollefteå-Östersund.

Planeringsstrategin är författad av Adam Hörnedal och Diana Lindström, Metria AB.